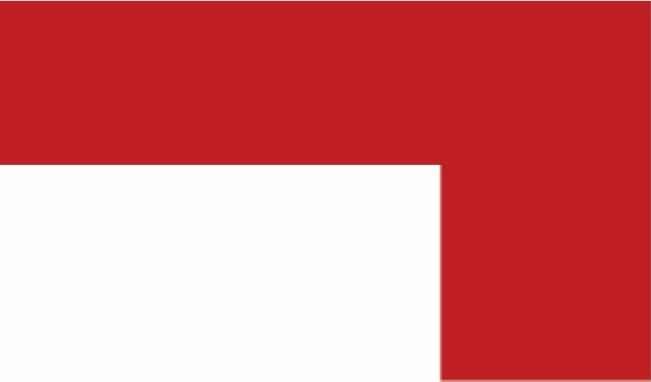




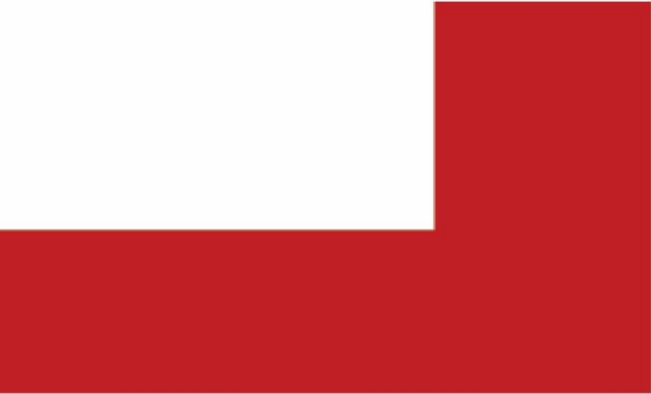
RAAP België – Rapport 639

Archeologienota WEBA te Deinze

Archeologisch Vooronderzoek

Verslag van Resultaten

Bureauonderzoek – 2020L207



RAAP

Colofon

Titel: Archeologienota WEBA te Deinze (Archeologisch Vooronderzoek)

Verslag van Resultaten

Bureauonderzoek – 2020L207

Versie: 04-01-2021

Auteur(s): Gill Thomas

Projectleider: Mieke Van de Vijver

Raaproject: DEGE02

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

Bevoegd gezag: Agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV

Begoniastraat 13

9810 Eke

Telefoon 09/311 56 20

E-mail: raap@raap.be

Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2020

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

RAAP België voerde een archeologisch vooronderzoek uit in het plangebied WEBA te Deinze. Dit gebeurde in functie van het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.

Het archeologisch vooronderzoek had tot doel na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Er zijn gegevens verzameld over de aardkundige, archeologische en historische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed. Deze onderzoekstappen hebben geleid tot een advies.

Het plangebied is momenteel in gebruik als woonzone en als parking. De geplande werkzaamheden zijn het slopen van de bestaande woningen en het aanleggen van een parkeerplaats. Daarbij zal na de afbraak voor het ganse terrein max. 30cm worden afgegraven. In totaal hebben deze ingrepen een oppervlakte van ca. 5660 m².

Het plangebied staat aangeduid als 'OB' op de bodemkaart, maar vermoedelijk gaat het om een eerder zandige bodem. De geologische opbouw betreft mariene Tertiaire (Vroeg Eoceen) afzettingen en een dikke laag (17m) Quartaire eolische afzettingen uit het Weichseliaan of mogelijk uit het Vroeg-Holoceen. Het plangebied bevindt zich op een vlakte langs de rivier de Leie en heeft een gemiddelde TAW van 9m tot 10m.

In de omgeving van het plangebied worden er archeologische indicatoren en data vastgesteld van de steentijd tot aan de Nieuwste tijd, met in het bijzonder de **middeleeuwse** en **postmiddeleeuwse** aanwezigheid in het westen, dat overeenkomt met de historische stadskern van Deinze. Vanuit archeologisch perspectief is er binnen het plangebied juist een lage kans voor het aantreffen van archeologische sporen en vondsten, van de Steentijd tot en met de recente periodes.

Het bureauonderzoek toont aan dat het plangebied vanaf de 20^{ste} eeuw sterk in gebruik was. In de periode 1979-1990 worden de percelen langs de Gentssteenweg denser bebouwd waardoor een verstoorde bodem kan verwacht worden. Aangezien de minimale impact van de werkzaamheden en de mogelijke verstoringen ten hoogte van het plangebied wordt **geen vervolgonderzoek** geadviseerd.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Inhoudsopgave	4
1 Inleiding	5
1.1 Administratieve gegevens	5
1.2 Kader en aanleiding	7
1.2.1 Aanleiding	7
1.2.2 Geografische situering	7
1.2.3 Huidige situatie van het plangebied	7
1.2.4 Juridische context	8
1.2.5 Geplande werken.....	9
1.3 Opzet en onderzoeksoopdracht	11
1.3.1 Opdracht	11
1.3.2 Afwegingskader.....	11
1.4 Leeswijzer	11
2 Verslag van resultaten: bureauonderzoek 2020L207.....	13
2.1 Beschrijvend gedeelte	13
2.1.1 Administratieve gegevens.....	13
2.1.2 Archeologische voorkennis.....	13
2.1.3 Onderzoeksoopdracht	13
2.1.4 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek.....	14
2.2 Resultaten.....	15
2.2.1 Aardkundige gegevens.....	15
2.2.2 Archeologische gegevens.....	21
2.2.3 Historische gegevens	25
2.2.4 Verstoringshistoriek.....	33
2.3 Assessment.....	33
2.3.1 Archeologisch verwachtingsmodel	33
2.3.2 Impact van de geplande bodemingrepen en afweging verder onderzoek.....	34
2.4 Synthese	34
3 Bibliografie.....	37
4 Lijst van opgenomen figuren en tabellen	39
5 Bijlages.....	41

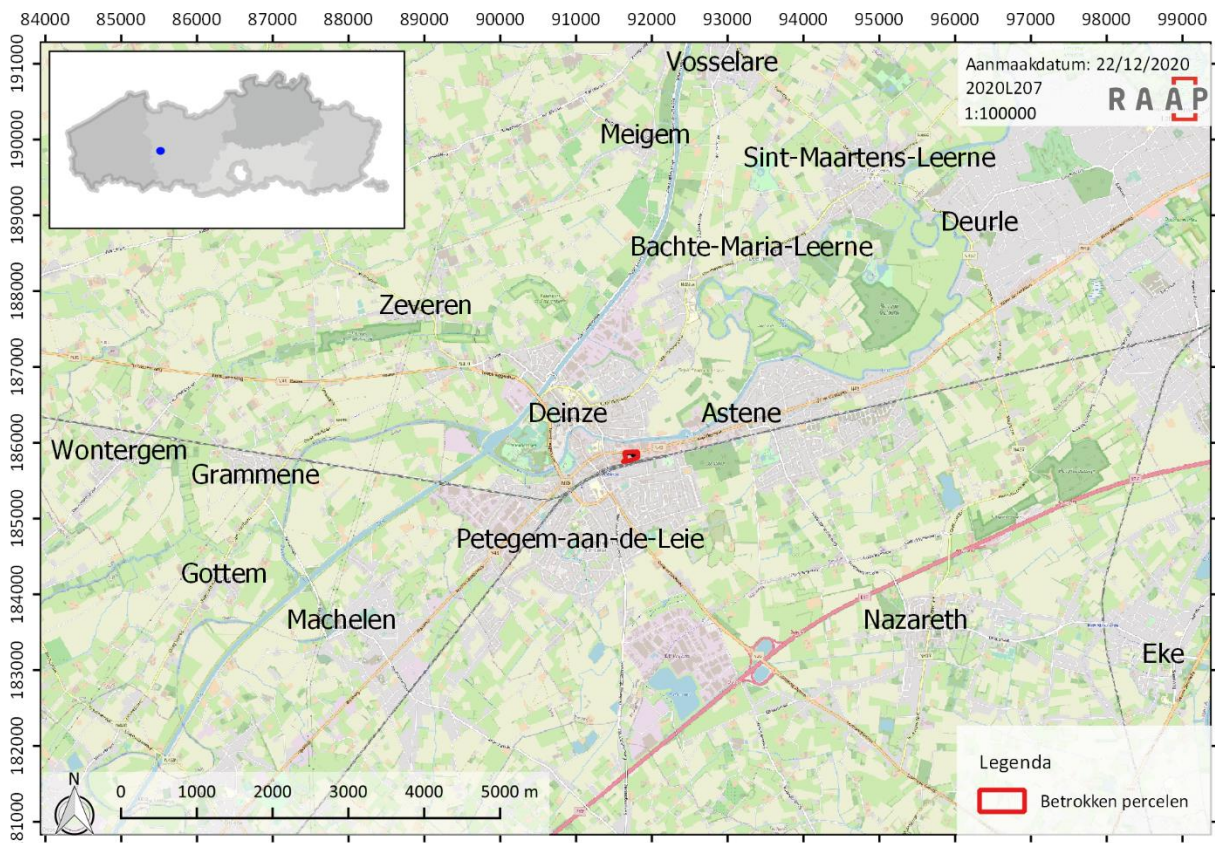
1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

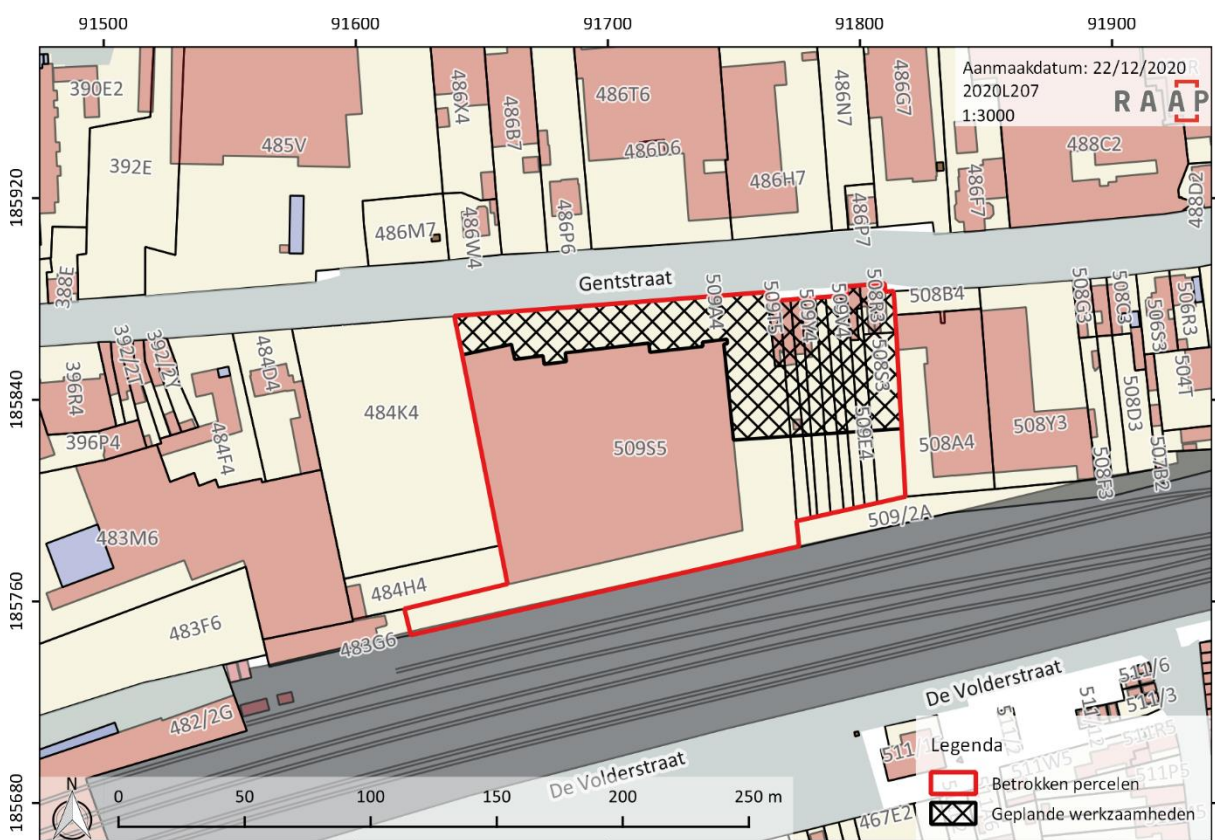
Projectcodes agentschap Onroerend Erfgoed ¹ :	2020L207		
Projectcode bureauonderzoek			
Onderzoekskader	Opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen		
Erkend archeoloog	RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)		
Naam plangebied	WEBA		
Adres	Gentsesteenweg 42		
Deelgemeente/gemeente	Deinze		
Provincie	Oost-Vlaanderen		
Kadastrale gegevens	Kadaster Deinze – 3 ^{de} afdeling (Petegem-Leie), Sectie A percelen: 509 S5, T5, A5, A4, Z4, Y4, X4, W4, V4, E4, D4 en 508 R3, S3		
Oppervlakte betrokken percelen	17783,720 m ²		
Oppervlakte plangebied	17783,720 m ²		
Oppervlakte geplande bodemingrepen	5661,068 m ²		
Bounding box in Lambert-coördinaten:	zuidwest :	X: 91619.3078748999978416	Y: 185746.6207389899936970
	noordoost:	X: 91818.1220190400053980	Y: 185886.1319710900133941

Tabel 1. Administratieve gegevens

¹ Voor elke fase van vooronderzoek is een projectcode bekomen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze projectcode is op alle documenten van het vooronderzoek, registratie, verpakking van vondstenmateriaal en verpakking van stalen aangebracht.



Figuur 1. Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: OPENSTREETMAP, 2020).



Figuur 2. GRB kaart met projectie van het plangebied en de betrokken percelen (bron: AGIV, 2019a).

1.2 Kader en aanleiding

1.2.1 Aanleiding

RAAP België heeft in periode onderzoek een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ter hoogte van het plangebied WEBA.

Directe aanleiding vormt de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor de afbraak van 7 woningen en de aanleg van een parking.

1.2.2 Geografische situering

Het plangebied situeert zich langs de N43 of Gentsesteenweg en betreffen huisnummers 66 tot 84 in Deinze (Oost-Vlaanderen). Het plangebied wordt begrensd door de Gentsesteenweg in het noorden, in het oosten magazijnen en in het zuiden de spoorweg Kortrijk-Gent. In het westen van het plangebied ligt de WEBA. Op minder dan 150m loopt ten noorden van het plangebied de rivier de Leie. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van 5661,068 m².

Het plangebied staat op het gewestplan deels als een gebied voor ambachtelijke bedrijven en kmo's en deels als woongebied ingekleurd.

1.2.3 Huidige situatie van het plangebied

Het terrein is momenteel in gebruik als woongebied en parking langs de Gentsesteenweg.



Figuur 3. Orthofoto uit 2019 met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2019b).

1.2.4 Juridische context

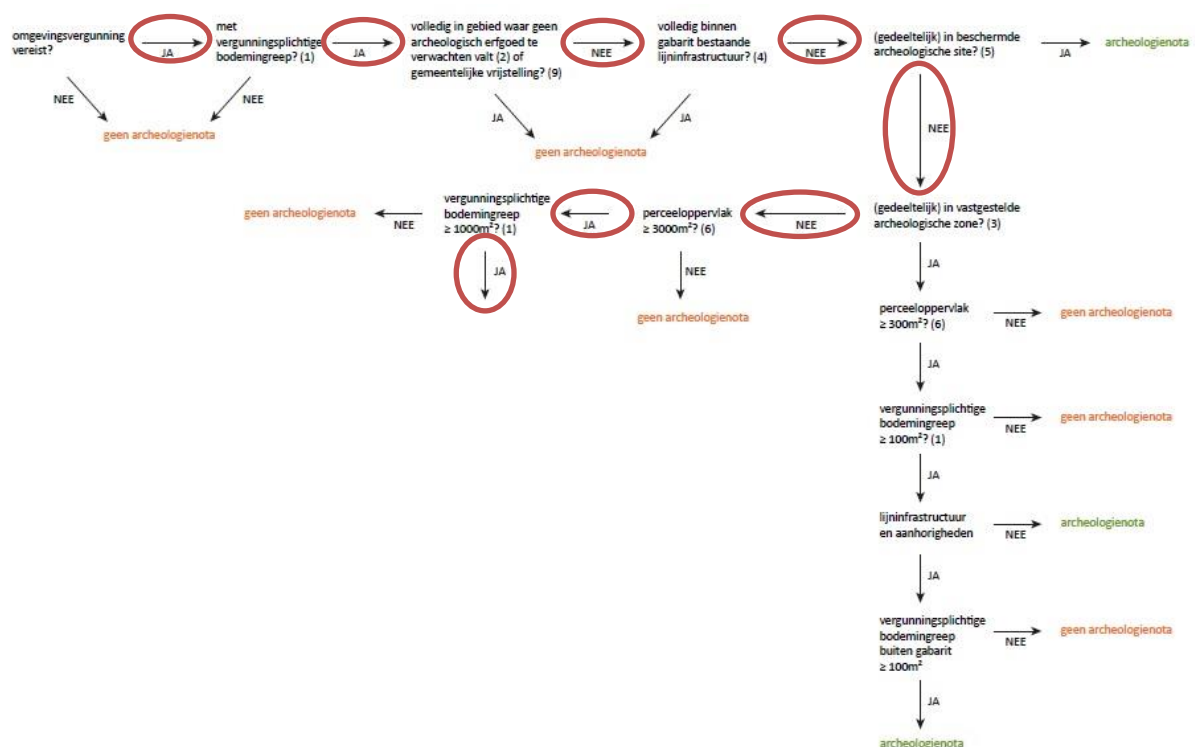
Het archeologisch vooronderzoek is uitgevoerd door RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154) en voor aktenaam voorgelegd aan het agentschap Onroerend Goed.

Het plangebied is niet gelegen binnen een 'vastgestelde archeologische zone'.

Het plangebied ligt niet in een gebied zonder archeologisch erfgoed zoals deze zijn vastgesteld in het besluit van de administrateur-generaal van 14 juli 2020.²

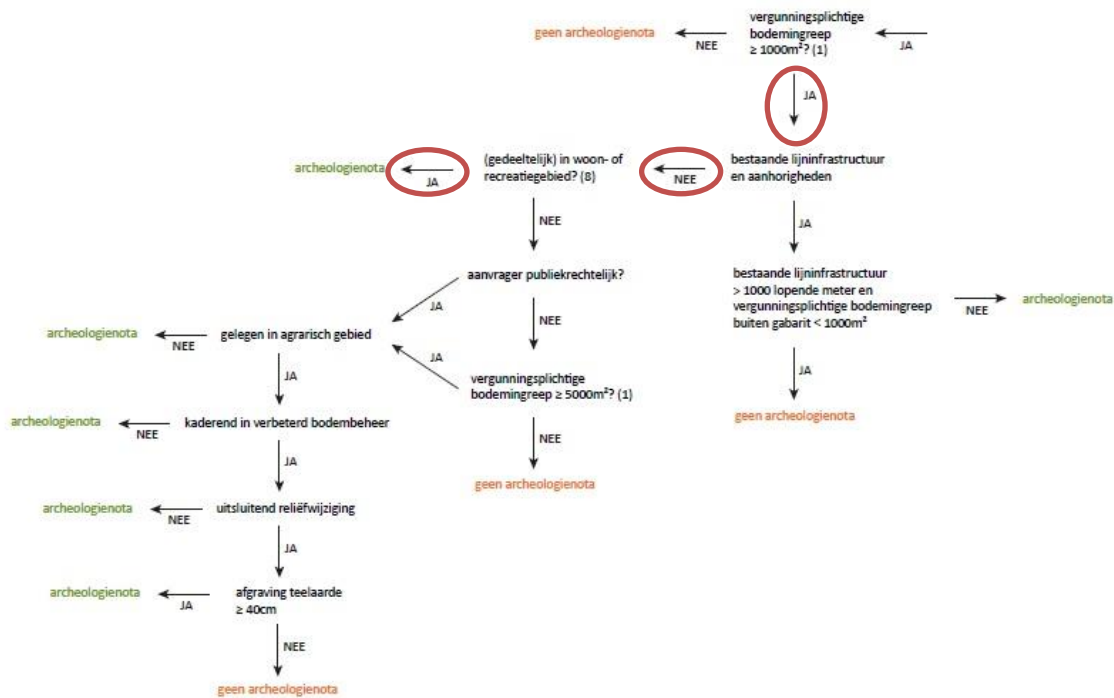
De geplande bodemingrepen zijn mogelijk bedreigend voor eventuele archeologische resten. De archeologienota waarvan akte is genomen dient bij de aanvraag van de vergunning te worden toegevoegd krachtens het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013. De aanvraag van vergunning betreft immers een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor een 17783,720m² van de betrokken percelen en met een voorziene bodemingreep op 5661,068m². Hierdoor worden de gestelde oppervlaktegrenzen overschreden, waardoor het opstellen van een archeologienota noodzakelijk is.

De criteria wanneer een archeologienota verplicht is, worden hieronder aangeduid op de beslissingsboom van het agentschap Onroerend Erfgoed.



Figuur 4. Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019).

² <https://besluiten.onroerenderfgoed.be/besluiten/14937>

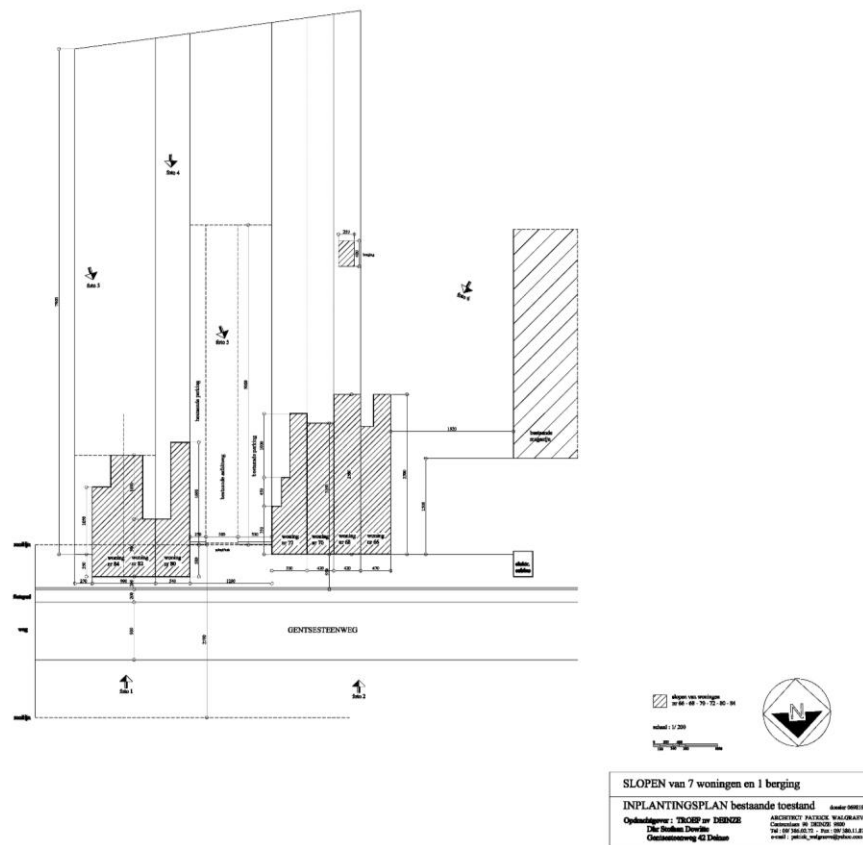


Figuur 5. Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 2, uitzonderingen. (bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019).

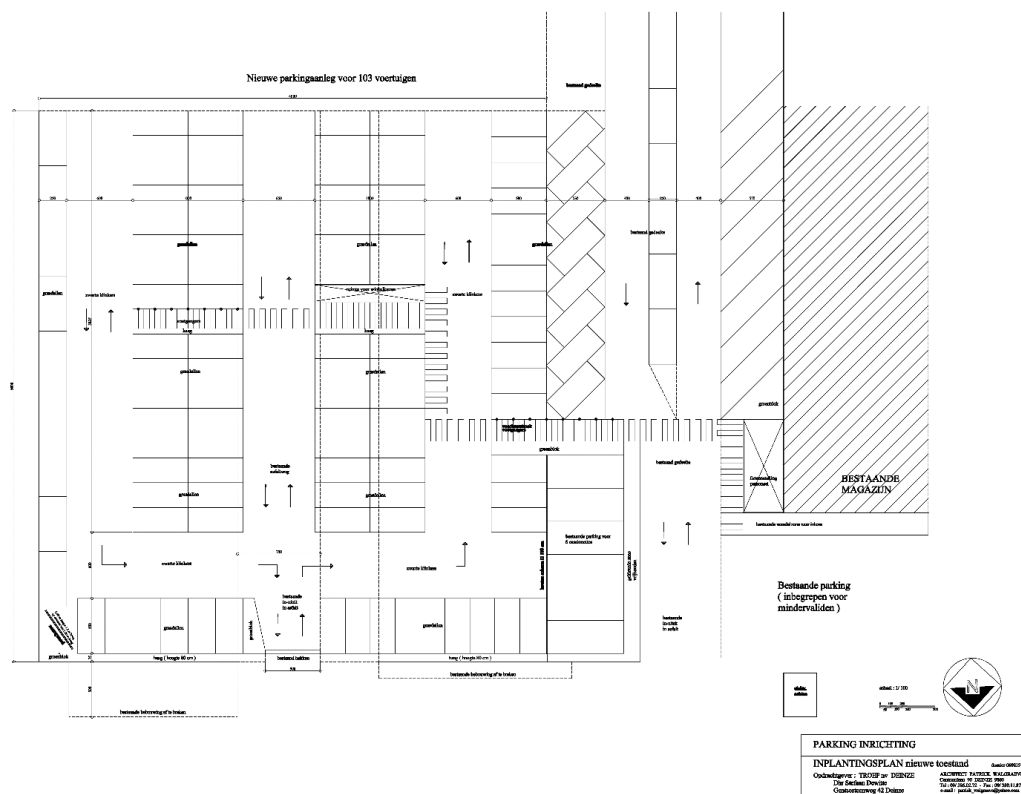
1.2.5 Geplande werken

Er wordt de realisatie gepland van een parking. Eerst zullen de bestaande woningen ten oosten van WEBA met de huisnummers 66-84 gesloopt worden. Op het grondgebied van woning 68 zal ook een berging worden afgebroken. Eventuele kelders zullen opgevuld worden met zand. Na de sloopwerken zal de bestaande parking worden uitgebreid. De totaaloppervlakte van de te aan te leggen parking is: 50,0m lengte en 67,5m breedte, waarvan al 21,5m van de bestaande parking wordt overgenomen. De bodem zal hiervoor over de complete oppervlakte max. 30cm worden afgegraven. De totale oppervlakte van de geplande werkzaamheden bedraagt 5661,068m².

De voorziene effecten zijn het slopen van de huizen, het nivelleren van het terrein en de afgravingen van de toplaag voor de aanleg van de parking.



Figuur 6. Plan van de bestaande woningen grenzend aan de Gentsesteenweg (bron: opdrachtgever).



Figuur 7. Plan van de te uitvoeren werken (bron: opdrachtgever).

1.3 Opzet en onderzoeksopdracht

1.3.1 Opdracht

Het archeologisch vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied:

1. *Inventariseren: zijn er archeologische sites te lokaliseren en welke zijn hun karakteristieken (types, datering, begrenzing, bewaringstoestand en relatie met het landschap)?*
2. *Waarderen: wat is de kenniswaarde van eventuele aanwezige archeologische sites?*
3. *Veiligstellen: hoe moet met eventuele waardevolle archeologische sites worden omgegaan in het kader van de geplande bodemingrepen (in situ, ex situ)?*

1.3.2 Afwegingskader

Het archeologische vooronderzoek beoogt steeds een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Vooraleer de opportuniteit van vooronderzoek met ingreep in de bodem af te wegen, is aldus eerst de opportuniteit van de diverse (combinaties van) methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

De keuze van de (combinaties van) methoden is steeds gebaseerd op volgende vier criteria:

1. *mogelijkheid: is het mogelijk om de methode toe te passen binnen het plangebied?*
2. *nut: kan een bruikbaar resultaat verwacht worden met de toepassing van de methode?*
3. *schadelijkheid: kan toepassing van de methode het te verwachten bodemarchief overdreven beschadigen?*
4. *noodzaak: rechtvaardigt de kost van de methode het te verwachten resultaat?*

Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	Vooronderzoek met ingreep in de bodem
a. bureauonderzoek	
b. landschappelijk bodemonderzoek	
c. geofysisch onderzoek	
d. veldkartering	
e.	verkennend archeologisch booronderzoek
f.	waarderend archeologisch booronderzoek
g.	proefsleuven en proefputten

1.4 Leeswijzer

Ieder archeologisch vooronderzoek begint noodzakelijkerwijs met een bureauonderzoek (zie hoofdstuk 2).

Binnen dit bureauonderzoek wordt de vraagstelling gespecificeerd, de methode toegelicht en over bekomen resultaten gerapporteerd. Het bureauonderzoek eindigt met het afwegen van de noodzaak van verder vooronderzoek. Hiertoe wordt een uitspraak gedaan over het potentieel op kennisvermeerdering en de eventuele aard daarvan.

Voor een vlot begrip van de geologische en archeologische periodes wordt onderstaand schema toegevoegd.

CHRONOLOGISCH KADER

HOLOCEEN		POSTGLACIAAL	SUBATLANTICUM	METALTIJDEN	post-middeleeuwen	Tweede Wereldoorlog		1940 - 1945
						Eerste Wereldoorlog		1914 - 1918
					nieuwste/ moderne tijd		19e E - 20e E	
					nieuwetijd		16e E - 18e E	
					late middeleeuwen		13e E - 15e E	
					volle middeleeuwen		10e E - 12e E	
					vroeg me.	Karolingische periode	2 e helft 8e E - 9e E	
						Merovingische periode	6e E - 1e helft 8e E	
						Frankische periode	5e E - 6e E	
					Romeinse tijd	laat- Romeinse tijd		284-402
		midden- Rominse tijd		69-284				
		vroeg- Romeinse tijd		57 v.C. - 69				
		ijzertijd	late ijzertijd		475/450 - 57 v.C.			
			vroeg ijzertijd		800 - 475/450 v.C.			
		bronstijd	late bronstijd		1050 - 800 v.C.			
			midden- bronstijd		1800/1750 - 1050 v.C.			
			vroeg bronstijd		2100/2000 - 1800/1750 v.C.			
		SUBBOREAAL						
		ATLANTICUM						
		BOREAAL						
		PREBOREAAL						

Figuur 8. Chronologisch kader met de geologische en archeologische periodes.

2 Verslag van resultaten: bureauonderzoek 2020L207

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 Administratieve gegevens

Onderstaande gegevens zijn aanvullend op de administratieve gegevens zoals in het inleidend deel weergegeven en zijn specifiek van toepassing op de bureaustudie.

- *Projectcode agentschap Onroerend Erfgoed: 2020L207*
- *Betrokken actoren: erkend archeoloog*
- *Wetenschappelijke begeleiding: nvt*

2.1.2 Archeologische voorkennis

Kennis omtrent eventueel eerder archeologisch uitgevoerd onderzoek wordt besproken in paragraaf 2.2.2.

Informatie omtrent gekende verstoorde zones wordt besproken in paragraaf 2.2.4.

2.1.3 Onderzoeksopdracht

2.1.3.1 Doelstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap van archeologisch vooronderzoek. Het vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen een projectgebied. Tijdens het bureauonderzoek wordt getracht deze doelstelling te realiseren door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen.

Uit de bureaustudie dient de nood tot verder onderzoek of behoud *in situ* te worden ingeschat. Indien de resultaten voldoende informatie opleveren, of er geen vervolgtraject kan worden uitgevoerd voorafgaand het bekomen van de vergunning, zal een programma van maatregelen worden uitgeschreven met aanbevelingen.

2.1.3.2 Wetenschappelijke vraagstelling

In het kader van dit onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd. Ze zijn onderverdeeld in drie categorieën die elk een onderdeel van de doelstelling weerspiegelen: Ondergrond en landschapsgeschiedenis, archeologische resten en impact van de geplande bodemingrepen.

Ondergrond en landschapsgeschiedenis:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
 - a. Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
 - b. Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- II. Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?

Archeologische resten:

- III. Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?
 - a. Wat is de aard en ouderdom van gekende archeologische resten?
 - b. Wat is de conserveringsgraad en gaafheid van gekende archeologische resten?
- IV. Hoe kunnen ongekende archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?
 - a. Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog ongekende archeologische waarden in het gebied?
 - b. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik? Wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?

Impact van geplande bodemingrepen:

- V. Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
- VI. Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

2.1.3.3 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd door een erkend archeoloog volgens de normen van de Code van Goede Praktijk versie 4.0.

Het terrein is momenteel nog in gebruik als woningen. Terreinwerkzaamheden zijn wel toegestaan door de gebruiker(s).

2.1.4 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek

Op basis van verschillende bronnen wordt inzicht te verkrijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en het gebruik van het projectgebied en zijn omgeving in de loop van de tijd. Met behulp van deze gegevens wordt de archeologisch verwachting opgesteld.

Het gebied bevindt zich in een zone die zich in oorsprong kenmerkt door een lage densiteit aan bebouwing waardoor bij de bureaustudie er extra aandacht gaat naar de landschappelijk opbouw en het landgebruik. Daarvoor wordt bijzondere aandacht besteed aan relevante aardkundige gegevens.

Het bureauonderzoek kent de volgende onderdelen:

- *Aardkundige gegevens*
- *Archeologische gegevens*
- *Historische gegevens*
- *Bepalen van de archeologische verwachting*
- *Synthese en beantwoorden van de onderzoeksvragen*

Hiervoor is bij dit onderzoek gebruik gemaakt van verschillende bronnen:

Voor de technische aspecten en de gegevens omtrent de werkzaamheden zijn de plannen en gegevens gehanteerd zoals ze zijn verkregen en toegelicht werden door de initiatiefnemer.

De aardkundige gegevens (geologie, topografie, landschap en bodemkunde) werden bestudeerd aan de hand van kaarten. Het betreft meer in het bijzonder de topografische kaart, Tertiair- en Quartairgeologische kaarten, de bodemkaart, de potentiële bodemerosiekaart en het digitale terreinmodel Vlaanderen. De bodemkundige gegevens werden aangevuld met de informatie van reeds uitgezette boringen die beschikbaar gesteld wordt via de website Databank Ondergrond Vlaanderen.³ Het chronologisch kader wordt weergegeven in figuur 8.

Voor het archeologische kader is de Centrale Archeologische Inventaris (CAI)⁴ een belangrijke bron. Ook de 'gebeurtenissenkaart' is geraadpleegd. Er is daarnaast bijkomende informatie gevonden over recenter archeologisch onderzoek in de nabijheid van het plangebied dat nog niet in de CAI is opgenomen. Het archeologisch kader in relatie tot de geologische periodes wordt weergegeven in figuur 8.

Voor het onderzoek naar de algemene geschiedenis van Deinze is gebruik gemaakt van uitgegeven en onuitgegeven bronnen. Deze zijn terug te vinden in de literatuurlijst. Daarnaast is ook beroep gedaan op de Inventaris Onroerend Erfgoed.⁵

De historiek van het plangebied is meer in detail onderzocht op basis van historische kaarten en luchtfoto's, geconsulteerd via zowel Geopunt als Cartesius.⁶ Cartesius is een online databank die kaartmateriaal en luchtfoto's van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de KBR (Koninklijke Bibliotheek van België) en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika bundelt. Ook voor het historisch onderzoek vormt de CAI een bron voor informatie inzake harde historische data.

Voor een groot aandeel van het kaartmateriaal is de website Geopunt⁷ geraadpleegd. Geopunt is een centrale website die vrijwel alle bestaande geografische overheidsinformatie ontsluit.

Het kaartmateriaal is aangemaakt in het programma QGIS, een geografisch informatiesysteem. Hierbij werd het projectgebied telkens geprojecteerd of aangeduid op de onderliggende kaarten.

De studie van de hierboven vermelde bronnen heeft geen aanleiding tot een verder archiefonderzoek.

Er werd geen beroep gedaan op een regiospecialist.

2.2 Resultaten

2.2.1 Aardkundige gegevens

Onderstaande geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien gekoppeld worden aan specifieke landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

³ DOV, 2018a

⁴ ONROEREND ERFGOED, 2018a

⁵ ONROEREND ERFGOED, 2018b

⁶ NGI, 2018

⁷ GEOPUNT, 2018

2.2.1.1 *Paleogene/Neogene afzettingen*

Het paleogeen en het neogeen zijn de periodes die voorheen samen het tertiair werden genoemd. Ze beslaan een tijdsspanne van 66 tot 2,58 miljoen jaar geleden. In Vlaanderen zijn deze sedimenten op grote schaal afgedekt door jongere sedimenten. Ter hoogte van het plangebied liggen zij 25 meter onder het huidige maaiveld.⁸ Hierdoor zijn deze sedimenten niet relevant voor dit archeologische onderzoek.

2.2.1.2 *Quartaire afzettingen*

Het neogeen wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het quartair. Deze periode ving 2.58 miljoen jaar geleden aan en is onderverdeeld in twee tijdsnedes (etages): het pleistoceen en het holoceen.

Het pleistoceen (2.58Ma- 11.7ka) wordt gekenmerkt door grote schommelingen in het klimaat. De (vaak relatief lange) tijden waarin een koud klimaat bestond worden ijstijden (glacialen) genoemd. Tijden waarin het klimaat meer op dat van nu leek worden aangeduid met de term tussenijstijden (interglacialen) aangeduid. Deze grote klimaatschommelingen hadden grote gevolgen en de resultaten daarvan zijn vandaag de dag nog op veel plekken in het landschap te herkennen.

De jongste tijdsnede is (vooralsnog) het holoceen (11.7ka – heden). Dit tijdvak is gekenmerkt door een redelijk warm klimaat en is daarom ook geclassificeerd als een interglaciaal. Met name in het laatste deel van dit tijdvak is de invloed van de mens op de aarde sterk toegenomen, wat voor de geologie grote gevolgen heeft.⁹

De sedimenten van quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak aangetroffen en zijn weergegeven op de Quartairgeologische kaart volgens het principe van profieltypekartering. Daarbij worden lithologie, genese en (chrono-) stratigrafie aangehouden als de belangrijkste kenmerken waar gronden op worden ingedeeld. De dikte van de quartaire afzettingen varieert sterk in Vlaanderen, van minder dan een meter tot circa 30 meter.¹⁰ In het plangebied is dit 25 meter.¹¹

Op de Quartairgeologische kaart blijkt de geologische opbouw van de bodem uit twee types te bestaan. Het grootste deel van het terrein valt onder het type 3. Daarbij gaat het om een fluviatiele afzetting van het Weichseliaan. Het Weichseliaan behoort toe aan het Laat-Pleistoceen, een geologisch tijdperk dat liep van 126 000 jaar geleden tot ca. 11 700 jaar geleden. Dit fluviaal pakket wordt afgedekt door eolische afzettingen, vermoedelijk uit het Vroeg-Holoceen. In de omgeving van het plangebied gaat het om zand of zandleem. Verder is er ook kans op hellingsafzettingen van het Quartair. Deze laatste is vermoedelijk niet aanwezig.

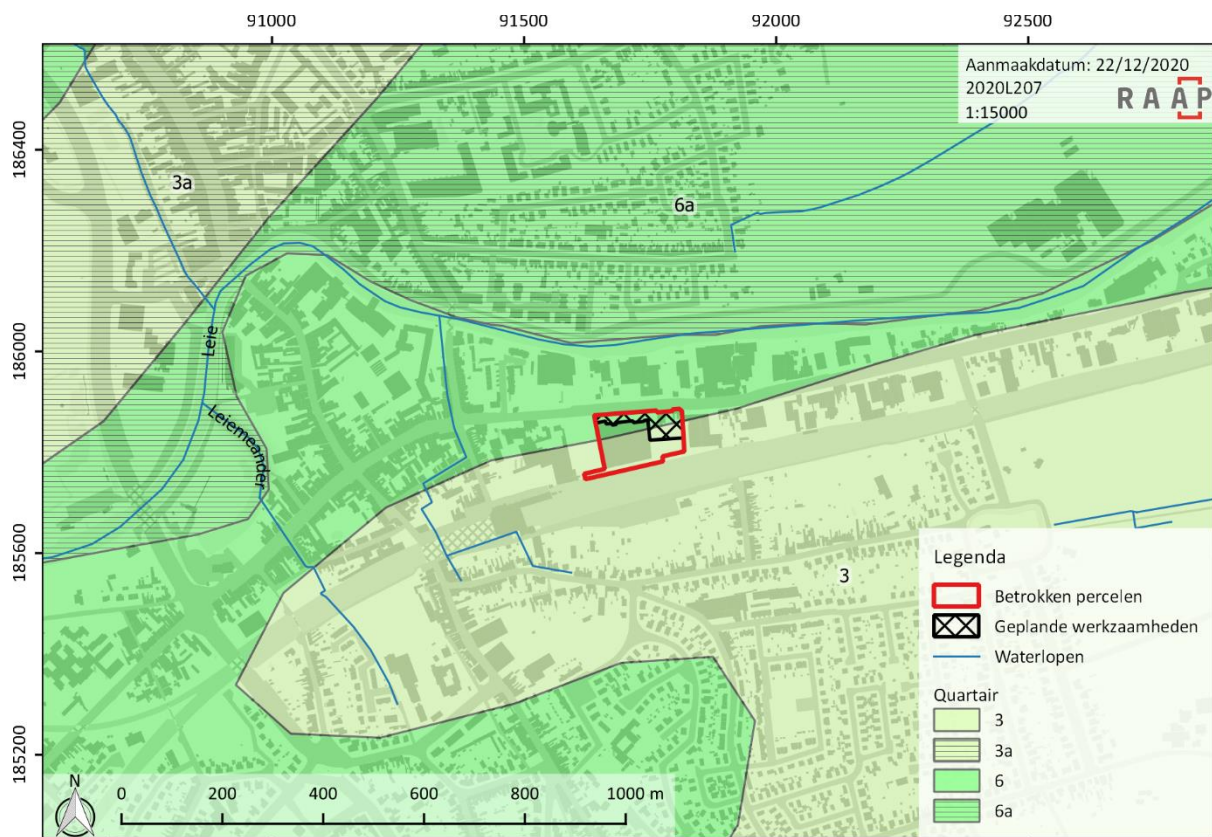
Het noorden van het projectgebied is gelegen in een zone aangeduid als het geologische profieltype 6. De bodemopbouw bestaat hier uit een fluviatiele afzettingen uit het Eemiaan met daarboven fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan. Deze lagen worden net als in profieltype 3 afgedekt door eolisch zandige tot siltige afzettingen van het Weichseliaan of mogelijk uit het Vroeg-Holoceen. Ook hier kunnen deze eolische afzettingen samen voorkomen met hellingsafzettingen uit het Quartair al is deze laatste vermoedelijk afwezig.

⁸ DECKERS ET AL., 2018

⁹ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale> ICS, 2017

¹⁰ <https://www.dov.vlaanderen.be/page/quartairgeologische-kaart-150000> DOV, 2019b

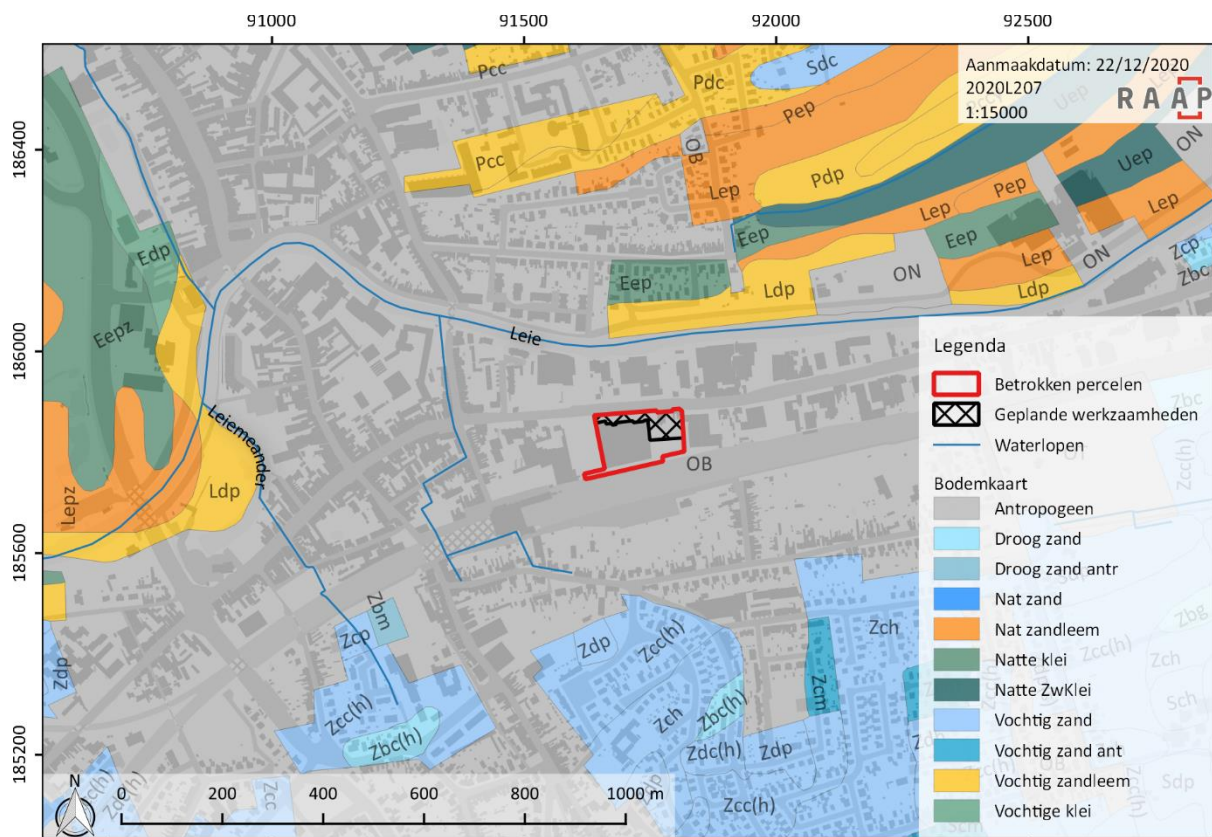
¹¹ DECKERS ET AL., 2018



Figuur 9. Quartaire geologische kaart met aanduiding van het plangebied geprojecteerd op de GRB (bron: AGIV, 2019a; DOV, 2019a).

2.2.1.3 Bodemkundige gegevens

Op de bodemkundige kaart staat het plangebied gekarteerd als 'OB'. Dit verwijst naar een antropogene, bebouwde zone, waar het bodemtype niet is vastgesteld. De omliggende bodems bestaan uit zandlemige, en kleiige natte gebieden ten noorden van de Leie en vochtige tot droge zandgronden ten zuiden van de Leie. De natte gronden liggen in de Leievallei, de drogere gronden hogerop. Gezien de ligging van de zandige bodems ten zuiden van de Leie kan verondersteld worden dat de originele bodem van het plangebied ook eerder zandig zal zijn. Een aantal van deze bodems hebben een dikke antropogene A-horizont. Dit zijn bodems die vanaf de Middeleeuwen zijn bemest door middel van plaggen. Vanuit archeologisch oogpunt zijn dit interessante bodems omdat onder dit plaggende oudere vondsten goed bewaard kunnen zijn. Of dit het geval is in het plangebied is echter niet vast te stellen.



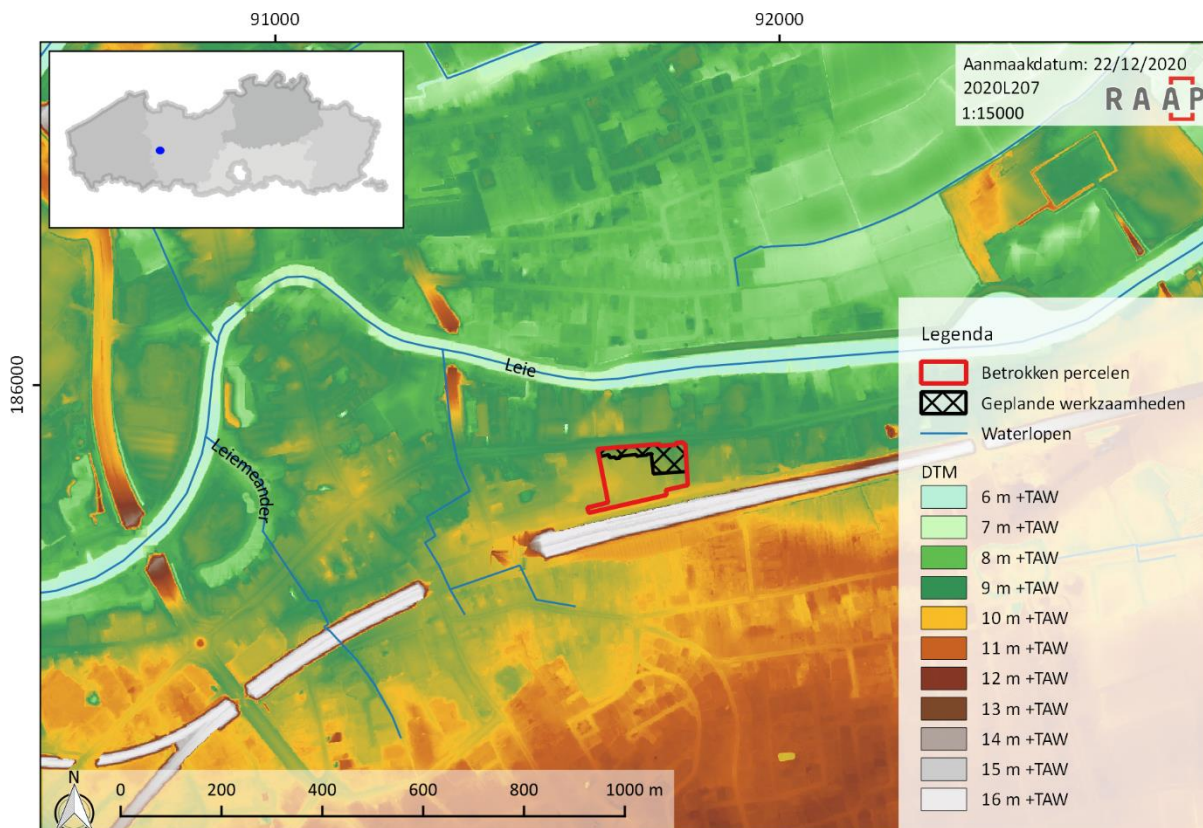
Figuur 10. Bodemkaart met projectie van het plangebied op de GRB (bron: DOV, 2018a; AGIV, 2019a).

2.2.1.4 Geomorfologische kaart

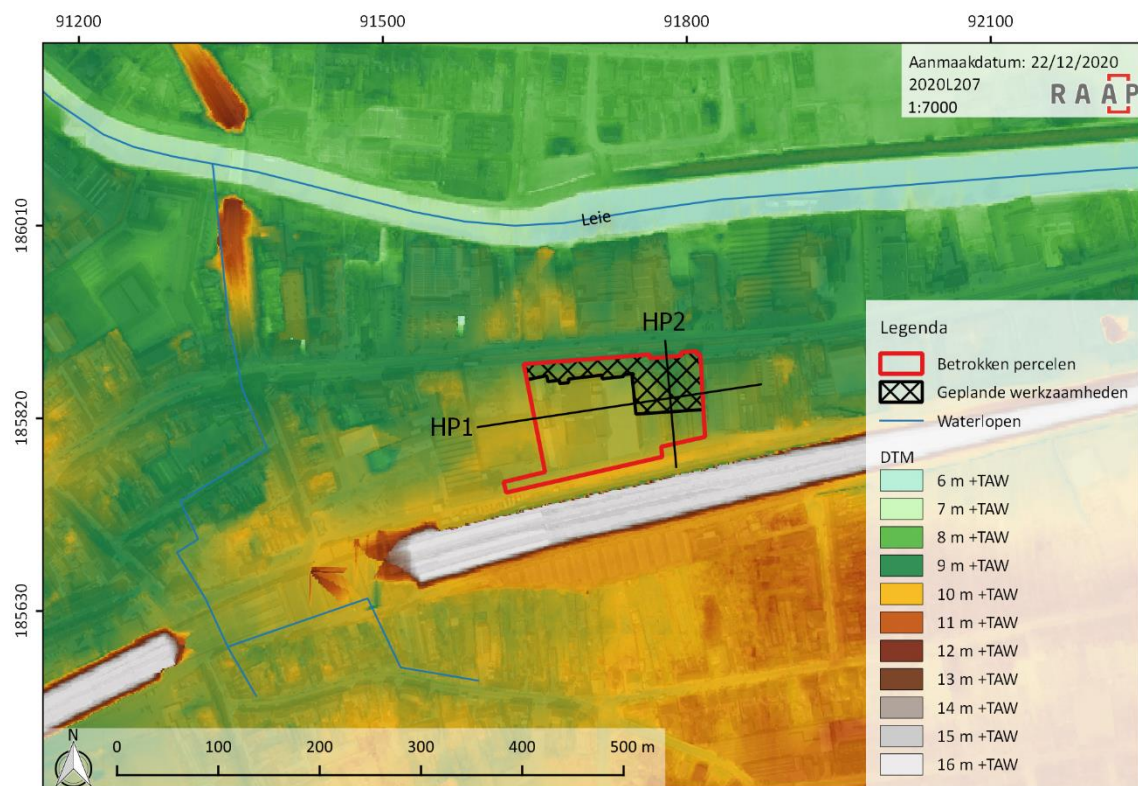
Een geomorfologische kaart is voor dit gebied niet beschikbaar, en wordt hier bijgevolg niet besproken. Algemeen kan gesteld worden dat het plangebied gelegen is in de alluviale vlakte van de Leie. Verder buiten het Leiedal liggen verschillende hoge ruggen, zoals deze van Oostrozebeke, Wortegem en Kruishoutem. Een deel van het plangebied behoort tot het deel van de vlakte ten oosten van de Leie, dat is gekenmerkt door een vlak, zandig en breed dal.

2.2.1.5 Topografie

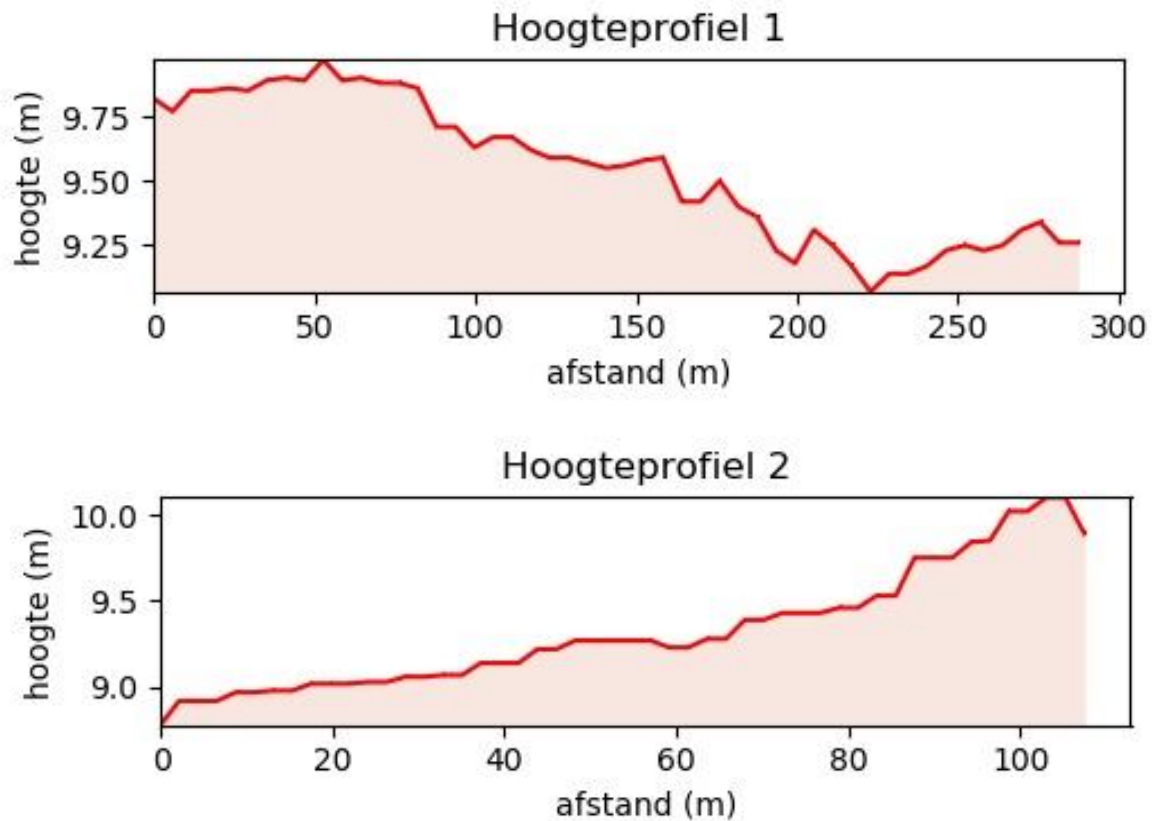
Het plangebied is gelegen op een hoogte tussen 9,2 en 9,9 m +TAW en is dus vrij egaal. Richting de rivier de Leie in het noorden helt de omgeving af naar een hoogte van ca. 7m +TAW.



Figuur 11. Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied (rood) en de waterlopen (bron: AGIV, 2015a; VMM, 2020).



Figuur 12. Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (detail) geprojecteerd op een recente orthofoto (2017) met projectie van het plangebied en aanduiding van de hoogteprofielen (bron: AGIV, 2015a; VMM, 2020).



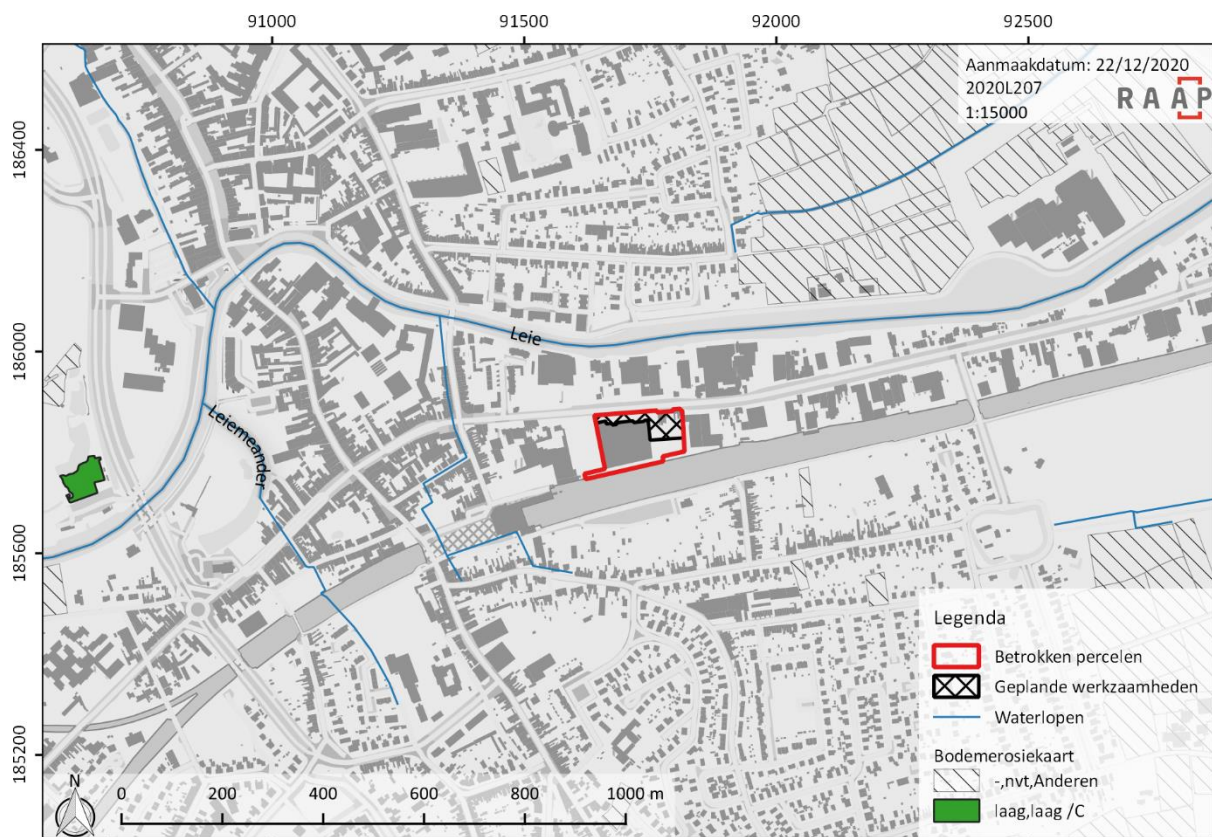
Figuur 13. Hoogteprofielen (bron: GEOPUNT, 2018).

2.2.1.6 Hydrografie

Hydrografisch kenmerkt het gebied zich Het plangebied ligt ca. 120 m ten zuiden van de Leie. De rivier heeft een breedte van enkele tientallen meter en meandert doorheen de vallei. Op vele plaatsen is de rivier rechtgetrokken al is dit nabij het plangebied, op basis van historische kaarten, niet het geval (zie verder). Ten westen, nabij het plangebied, lopen nog een aantal kleinere beekjes/grachten, die vanuit hydrografisch oogpunt weinig belang hebben voor het plangebied en het doel van deze nota (zie verder) (figuur 11).

2.2.1.7 Erosie

Voor het plangebied zelf is geen info beschikbaar vanwege de bebouwing, maar op basis van de gekende hoogtes van het gebied en de potentiële erosie bij de omliggende percelen kan verondersteld worden dat de (historische) erosie eveneens gering of onbestaande zal zijn.



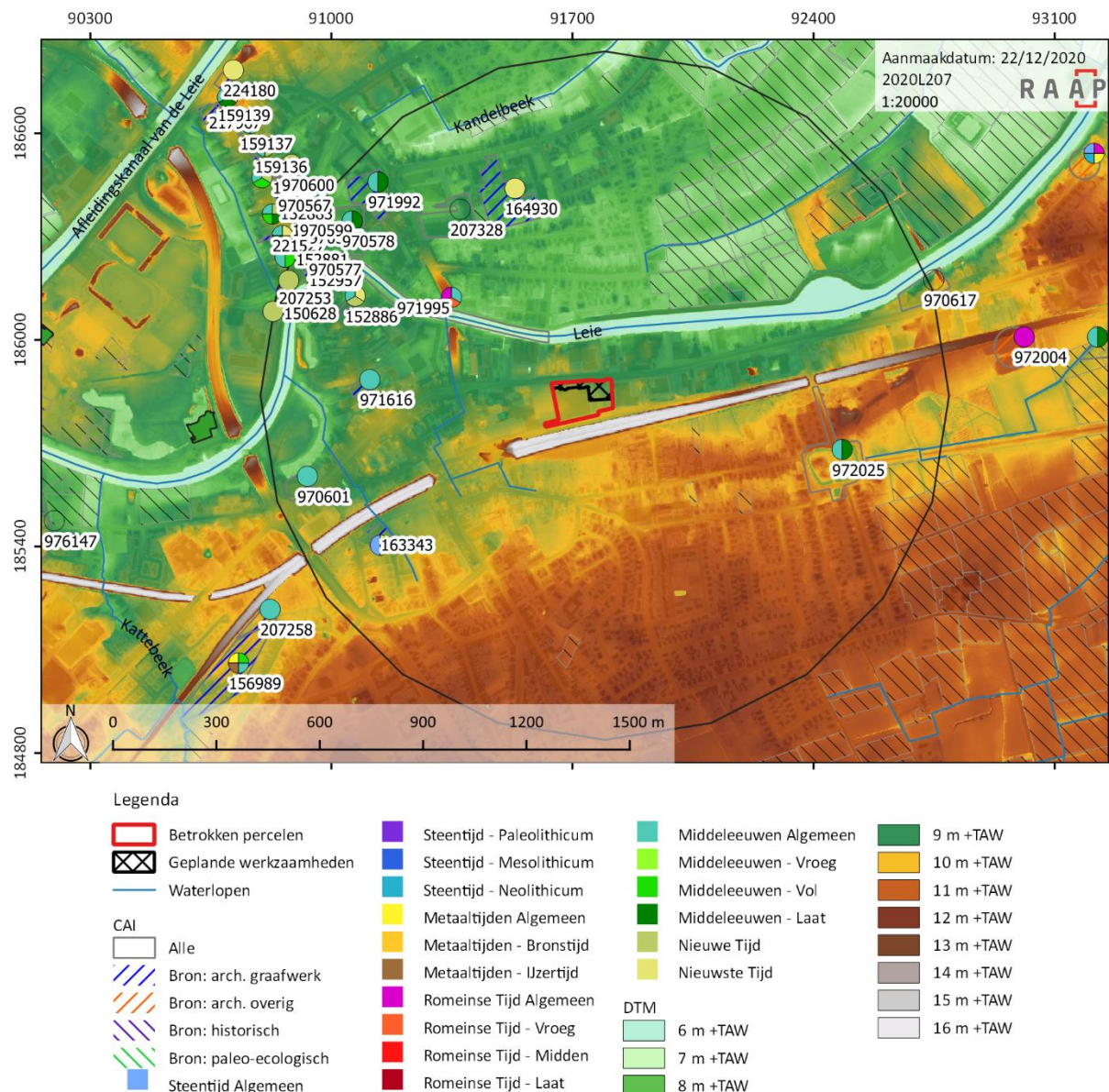
Figuur 14. Potentiële bodemerosiekaart uit 2019 met projectie van het plangebied (bron: DOV, 2018b; AGIV, 2019a; VMM, 2020).

2.2.2 Archeologische gegevens

De archeologische gegevens zijn in eerste instantie verzameld via de CAI. In onderstaande lijst (tabel 2) worden de CAI-items opgesomd, gelegen in een straal van **1 km**. De historisch relevante data worden in een volgend hoofdstuk besproken.

CAI ID	Locatie	Onderzoeksmethode	Beschrijving	Archeologische periode(s)
159137	Deinze, Markt	Proefputten	Proefput 6	Neolithicum>Middeleeuwen>postmiddeleeuwen
159136	Deinze, Markt	Proefputten	Proefput 5	Middeleeuwen>Postmiddeleeuwen
970600	Deinze, Herberg Leopoldus	/	Historisch gebouw	Middeleeuwen> Postmiddeleeuwen
159134	Deinze, Markt	Proefputten	Proefput 4	Middeleeuwen> Postmiddeleeuwen
970567	Deinze, Markt	Proefputten	/	Middeleeuwen> Postmiddeleeuwen
152883	Deinze, Markt	Proefputten	Proefput 3	Volle en Late Middeleeuwen
152882	Deinze, Markt	Proefputten	Proefput 2	Volle en Late Middeleeuwen
970599	Deinze, Het Coorenhuys	/	Historisch gebouw	Middeleeuwen> Postmiddeleeuwen
970557	Deinze, Markt	Toevalsvondst	Gepolijste bijl	Neolithicum
221527	Deinze, Markt 36	Werkputten	/	Late Middeleeuwen
152881	Deinze, Markt	Proefputten	Proefput 1	Volle Middeleeuwen
970577	Deinze, O.L.V.-kerk	/	Kerk	Volle en Late Middeleeuwen
152957	Deinze, Kerkplein	Opgraving	Grafveld	Postmiddeleeuwen
207253	Deinze, Brielstraat	Proefputten	/	Nieuwste tijd
150628	Deinze, Rheinbachplein	Proefputten	/	Nieuwste tijd
152886	Deinze, Oud Kasteel / Prinsenhof	Proefsleuven	/	Middeleeuwen>Postmiddeleeuwen>Nieuwste tijd>Eerste Wereldoorlog
971616	Deinze, Tolpoortstraat	Opgraving	/	Middeleeuwen
970601	Petegem-aan-de-Leie	/	Kerk	Middeleeuwen
163343	Petegem-aan-de-Leie, Landweg	Opgraving	/	Steentijd>Nieuwste tijd
972025	Astene, Goed te Gampelaere	/	Historisch gebouw	Late Middeleeuwen
207328	/	/	/	/
164930	Deinze, Karel Picquélaan	Proefsleuven	/	Late-Middeleeuwen>Nieuwste tijd
971995	Deinze	Toevalsvondst	/	Late IJzertijd>Vroeg-Romeins
970617	Astene, Achterstraat	/	Kerk	/

Tabel 2. CAI items in een straal van 1 km rond het plangebied.



Figuur 15. Projectie van het plangebied, de waterlopien en CAI-items op het digitaal terreinmodel Vlaanderen en de GRB-kaart (bron: AGIV, 2015a; ONROEREND ERFGOED, 2018a; AGIV, 2019a).

2.2.2.1 Harde Data

Harde data zijn gegevens afkomstig van uitgevoerd archeologisch (voor)onderzoek. De CAI beschrijft een beperkt aantal archeologische opgravingen in de omgeving van het plangebied. In een straal van 1km rond het plangebied worden hoofdzakelijk sporen en vondsten aangetroffen die dateren in de **volle**, de **late** en de **post-middeleeuwen**. In vergelijking met de zuidelijke oever van de Leie, waar het plangebied ligt, zijn er op de noordelijke oever veel meer archeologische gegevens bekend. Dit is het resultaat van enkele recente opgravingen in en rond de historische stadskern van Deinze.

Het oudste spoor die tijdens een archeologisch onderzoek werd vastgesteld betreft een prehistorische kuil met grofverschaald handgevormd aardewerk met vingertopindrukken.¹² Ten zuidwesten van het plangebied werd tijdens een proefsleuvenonderzoek (CAI ID163343) in een kuil uit de Nieuwste tijd een vergraven afslag aangetroffen.

Op de markt van Deinze werden in de periode tussen 2009 en 2011 zes proefputten gegraven ((CAI ID: 159137, 159136, 159134, 152883, 152882, 152881). Dit onderzoek leverde vooral middeleeuwse en postmiddeleeuwse sporen op, maar ook de bovengenoemde prehistorische kuil.¹³ Verder zijn er ter hoogte van de oude stadskern van Deinze, verschillende opgravingen uitgevoerd. Bij deze opgravingen werden hoofdzakelijk sporen uit de middeleeuwse periode aangetroffen (CAI ID 970578, 970577, 970567 en 971992, 970600, 152886). Op CAI locatie 164930 werden sporen uit de Nieuwe Tijd aangetroffen.

In het voorjaar van 2017 werd door RAAP België een archeologisch vooronderzoek door middel van proefputten uitgevoerd. De site situeert zich tussen de Ommegangstraat en de Kortrijkstraat, op een 300-tal meter van het plangebied. Het vooronderzoek toonde aan dat het volledige terrein zo'n 70cm is opgehoogd en dit vermoedelijk in verschillende fases. Wanneer deze ophoging precies plaatsvond is niet vastgesteld. Een hypothese is dat de ophoging niet plaatsvond voor de 16^{de} -17^{de} eeuw. Ook werd een groot deel van het terrein verstoord door toedoen van deze (recente)ophoging. Desondanks werden er in het noordwesten van het terrein een reeks grondsporen waargenomen. Het betroffen twee grachten, een (water)kuil en enkele kleinere paalkuilen. Op basis van het aardwerk werden de sporen gedateerd in de middeleeuwen. In het noordoosten van het terrein werden enkele bakstenen structuren dat toegeschreven kan worden aan 19^{de} en 20^{ste} -eeuwse bijgebouwen. Verder werden er ook een 4-tal vierkante structuren, vermoedelijk beerbakken, vrij gelegd. Eén van de opmerkelijkste structuren binnen het plangebied was een rechthoekige structuur van ca. 7,80 op 6,8m, met in één van de hoeken een volledig bewaard gewelf, vermoedelijk van een citerne.

Op 1km ten westen van het plangebied staat de Sint-Martinuskerk van Petegem-aan-de-Leie (CAI ID 970601) die teruggaat tot in de 12^{de} eeuw. Ten noorden van de Achiel van Eeckhoutestraat werden de resten van de oude stadsgracht opgegraven (ID971616).

Op minder dan 700m van het plangebied ligt het Goed te Gampelaere dat op een reliëfverschil in het landschap is gelegen (CAI ID972025). Het betreft een site met walgracht uit de Late Middeleeuwen met de vroegste vermelding in 1390. Aan de hand van de suffix van het toponiem nl. '-laere' kan dit goed mogelijk teruggaan tot in de vroege middeleeuwen.

Net buiten een straal van 1 km werd ten zuidwesten van het plangebied een erf uit de ijzertijd vastgesteld, bestaande uit een gebouwplattegrond, een waterkuil en een achttal spijkers (ID156989). Op hetzelfde terrein werd ook een brandrestengraf vastgesteld. Hiernaast werden ook twee gebouwplattegronden, greppels, kuilen en paalsporen uit de volle middeleeuwen aangetroffen.

Rond het plangebied werden verschillende archeologienotas uitgeschreven (ID 1261, ID 3167, ID 15929, ID 5925, ID 2495, ID 12234). In quasi alle gevallen werd vastgesteld dat de bodem reeds verstoord is door 19^{de} en 20^{ste}-eeuwse bouwactiviteiten. Hier werden de zones vrij van archeologie verklaard. Bij een vorig vooronderzoek van RAAP België in 2017 werden de aangrenzende percelen in

¹² VANHEE, 2012, 38.

¹³ VANHEE, 2012, 31-41.

het westen behandeld (ID 5925). Grote delen van het plangebied voor deze nota komen hiermee overeen en de conclusies zullen voor het plangebied grotendeels hetzelfde zijn. In een onderzoek van het VEC in 2017 (ID 3167) op 200m ten oosten van het plangebied werden landschappelijke boringen uitgezet, die een verstoring van de bodem vaststelden. Men concludeert dat de oorspronkelijke toplaag van de bodem wed afgegraven en nadien werd opgehoogd. Ten slotte werd bij een bureauonderzoek van Ruben Willaert bvba in 2019 een zone op minder dan 600m ten oosten van het plangebied een proefsleuven onderzoek geadviseerd. De resultaten van dit proefsleuvenonderzoek zijn nog niet bekend (ID 12234).

2.2.2.2 *Indicatoren*

Archeologische indicatoren wijzen op de mogelijk of grote waarschijnlijkheid van de aanwezigheid van een archeologische site. De gegevens zijn verzameld op basis van (luchtfotografische) prospectie en bureaustudies. In de nabijheid van het plangebied zijn er verschillende indicatoren voor nog onbekende vindplaatsen. De indicatoren betreffen bijna in alle gevallen toevalsvondsten. Binnen een straal van 1km worden vondsten uit de steentijd (CAI ID 163343) en de Romeinse periode (CAI ID 971995) aangetroffen.

Ter hoogte van CAI locatie 970557 werd een toevalsvondst gemeld van een Neolithische gepolijste vuurstenen bijl.

CAI locatie 971995 verwijst naar enkele losse vondsten langs de Leie. Het betreffen opgebaggerde vondsten die op de aangrenzende percelen zijn gedumpt. Voor de Romeinse periode gaat het om verschillende scherven luxe-aardewerk en gebruiksaardewerk, 4 munten, 14 fibulae, fragmenten van een laagoven, fragmenten van tegulae en een vuurbok. Deze vondsten laten Romeinse bewoning in de onmiddellijke omgeving vermoeden. Daarnaast zijn ook verschillende soorten middeleeuws aardewerk aangetroffen: verschillende scherven luxe-aardewerk (waaronder rood beschilderd, mogelijk Pingsdorf), alsook gereduceerd en oxiderend gebakken aardewerk.

2.2.3 *Historische gegevens*

2.2.3.1 *Algemene geschiedenis en ontwikkeling van Deinze*

Het huidig Deinze is gegroeid uit twee bewoningskernen: Deinze op de linkeroever van de Leie, en Petegem-aan-de-Leie op de rechteroever. Eerste vermeldingen van Petegem komen voor in 1137, 1177 en 1187 als *Pethengem*, een Germaans 'gem'- toponiem, wat verwijst naar een nederzetting die ontstaan is tussen de 6^{de} en 10^{de} eeuw. Vermoed wordt dat de nederzetting ontstond tussen ca. 550 en 700.¹⁴ Petegem was voor een groot deel grafelijk bezit en als leen geschonken aan de abdij van Drongen. Het grondgebied bestond uit twee delen: Petegem-Binnen en Petegem-Buiten. De Sint-Martinuskerk in het westelijk deel van Petegem-Binnen dateert vermoedelijk uit de 9^{de} eeuw.¹⁵ In 1469 werd Petegem-Binnen door Karel de Stoute bij Deinze gevoegd, Petegem-Buiten bleef zelfstandig bestaan. De zogenaamde dries ook wel De Knok genoemd, waar de wegen naar Gavere en Oudenaarde

¹⁴ Goeminne en Vanhee, 2000.

¹⁵ Goeminne en Vanhee, 2000, p.19.

samenkomen fungeerde als centrum.¹⁶ Op deze dries kwamen ook de wegen uit vanuit Kortrijk en Gent. Deze laatste twee vormen nu de belangrijkste west-oost as door Deinze. De kern van Petegem-Binnen bevond zich enerzijds rond de dries, anderzijds in de as tussen de dries en de Sint-Martinuskerk. Het plangebied bevindt zich ten westen van deze as, langs de weg naar Gent.

Net als vele andere steden, werd in de 16^{de} eeuw 'groot Deinze' deels voorzien van een gebastioneerde omwalling, die beide stadsdelen (Deinze en Petegem-aan-de-Leie) omvatte. Deze verving de vroegere stadsomwalling rondom de oude kern van Deinze.

Deze zogenaamde Vaubanversterking is afgebeeld op enkele oude 17^{de}-eeuwse kaarten. Vanwege de kwaliteit zijn deze kaarten hier niet opgenomen. Wel is te zien dat het plangebied onbebouwd is en een agrarisch gebruik had. Het gebied was buiten de vesting gelegen.

2.2.3.2 18^{de} -eeuws kaartmateriaal

De Villaretkaart (1745-1748) en de kaart van Ferraris (1771-1777) geven over het algemeen een goed beeld op het plangebied en zijn omgeving in de 18^{de} eeuw.

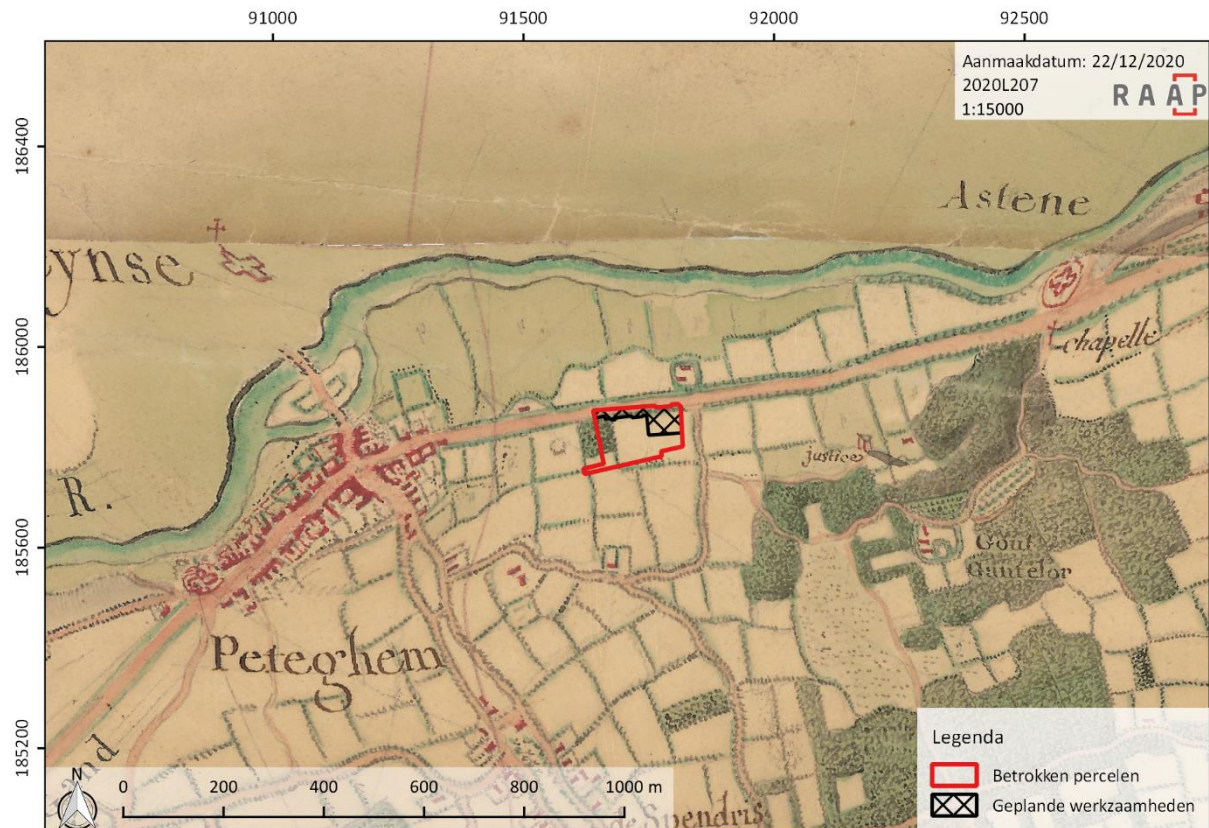
De Villaret kaart werd aangemaakt naar aanleiding van de Franse veroveringen in onze streken tussen 1745 en 1748, met de bedoeling de gebieden gedetailleerd te karteren. Eén van de ingenieur-geografen die aan het project meewerkte was Jean Villaret, waaraan de naam voor de kaart ontleend werd. Hij was verantwoordelijk voor het gebied tussen Menen-Gent-Doornik tot Maastricht-Luik, wat recent beschikbaar werd gesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed en AGIV. Een collega van hem bracht al eerder tussen 1729 en 1730 de kustregio en Westhoek in beeld, maar die zijn (nog) niet vrij raadpleegbaar. De kaartbladen zijn zeer gedetailleerd, zowel naar topografie als bebouwing, wegen, etc., bijgevolg zijn ze zeer interessant voor historisch onderzoek, maar zijn moeilijk correct te georefereren

Het plangebied is op deze kaart goed te positioneren. Het is te zien dat het plangebied onbebouwd is en grotendeels in gebruik is als akkergrond. De verschillende percelen zijn herkenbaar. Op één perceel is de bodem in gebruik als bos. Het plangebied ligt historisch gezien net ten oosten van de kern van Petegem, aan de zuidelijke rand van de baan naar Gent.

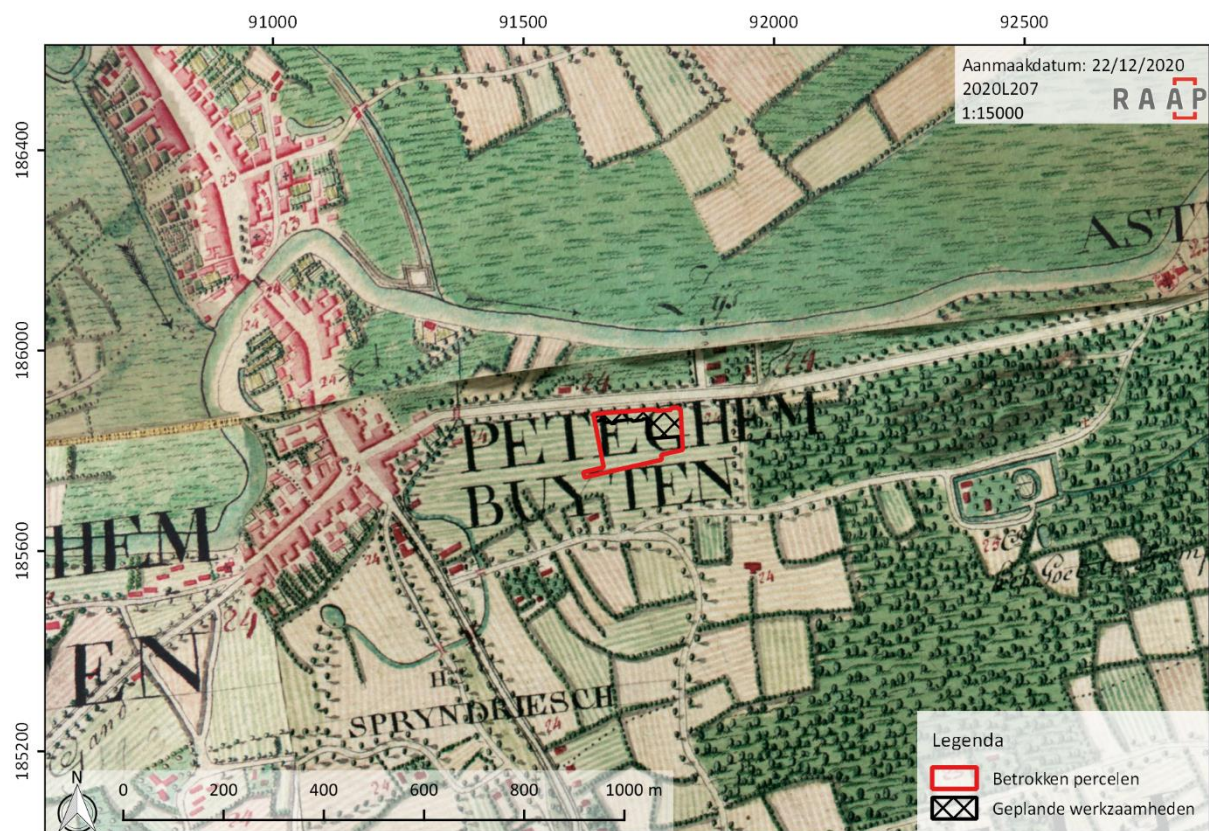
De kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik werd opgesteld tussen 1771 en 1777 door de graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving werd vrij waarheidsgetrouw opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Er dient wel de kanttekening gemaakt te worden dat deze kaart vooral vanuit een militair standpunt opgetekend werd. De gebieden die in dat kader minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten.

Op deze kaart is te zien dat het plangebied gelegen is in wat men 'Petegem Buyten' noemde. Het gebied is volledig in gebruik als akker. Bebouwing ontbreekt in deze zone. Ten westen van het plangebied is een beekje te zien die vandaag ook nog bestaat maar volledig gekanaliseerd is.

¹⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Petegem-aan-de-Leie*, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121374> (geraadpleegd op 13 februari 2017).



Figuur 16. Villaret kaart (1745-1748) met projectie van het projectgebied (groen: gecorrigeerd) (bron: ONROEREND ERFGOED & AGIV, 2017).



Figuur 17. Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (groen: gecorrigeerd) (bron: KBR & AGIV, 2010).

2.2.3.3 19^{de} -eeuws kaartmateriaal

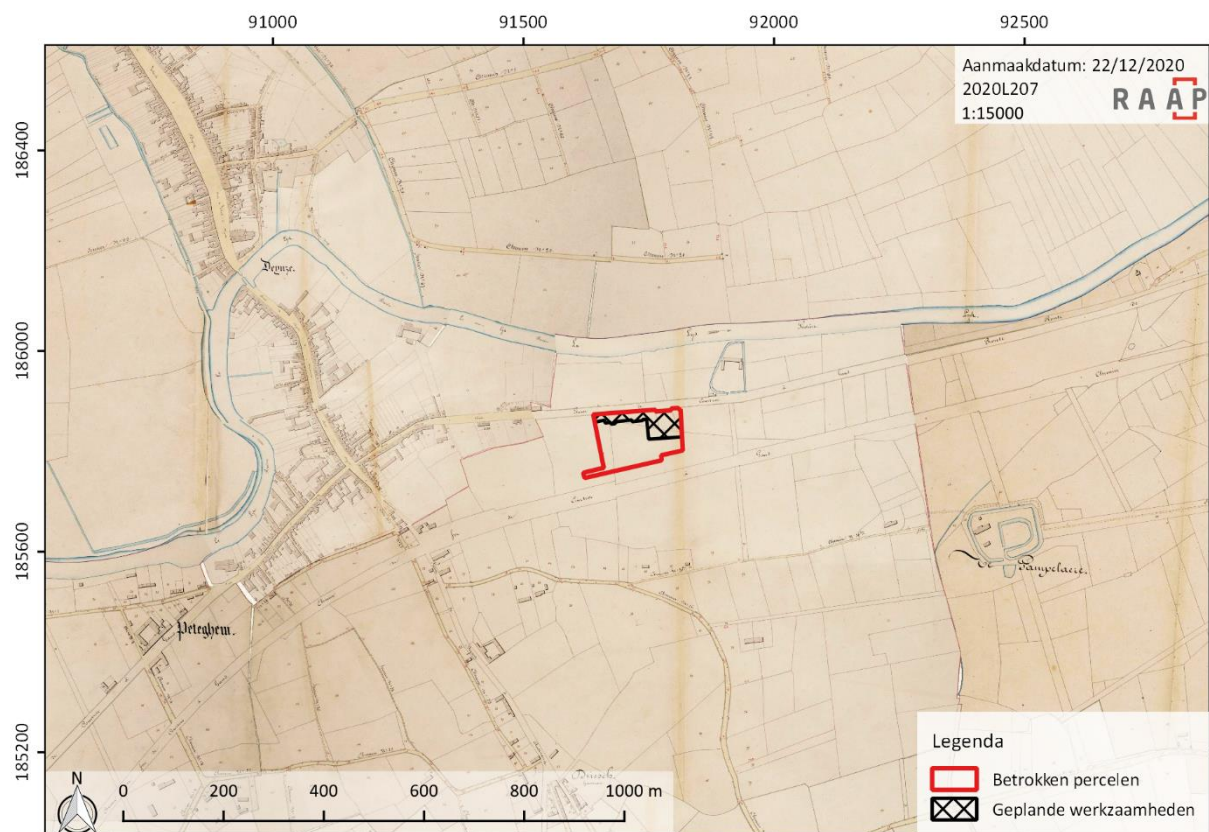
De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen behoren, werden opgemaakt tussen 1843 en 1845 naar aanleiding van de uitvoering van een wet uit 1841. De bedoeling was een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter. Deze Atlas der Buurtwegen (1843-1845) geeft samen met de topografische kaart van Philippe Vandermaelen (1846-1854) en de kadasterkaart van Phillippe-Christian Popp (1842-1879) een goed beeld hoe het plangebied er in de 19^{de} eeuw uitzag.

Relevant is opnieuw afwezigheid van gebouwen binnen de grenzen van het plangebied en de inrichting van de percelen.

In vergelijking met vorige kaarten is weinig verandering te zien. Het belangrijkste element is de aanleg van de spoorweg tussen Kortrijk en Gent (1839).¹⁷

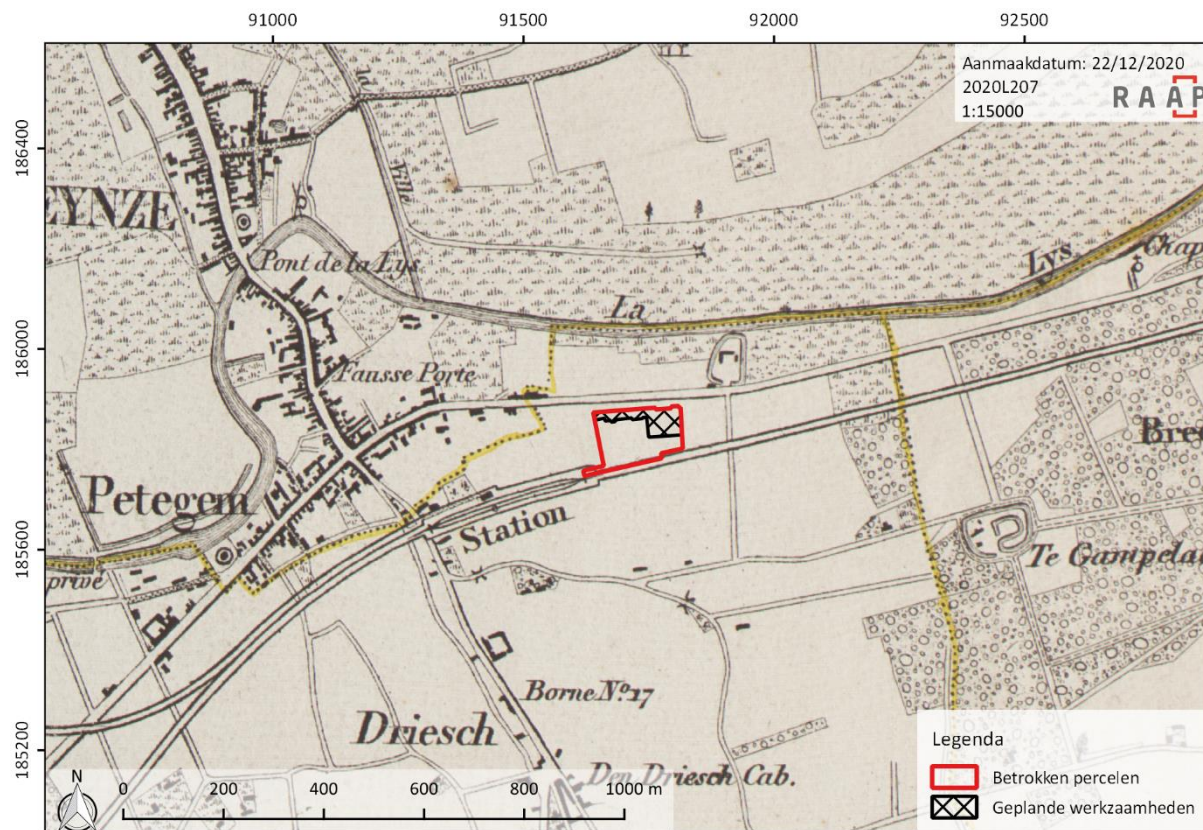
Net als op vorige kaarten is weinig verschil te merken in het gebruik van de zone van het plangebied. Bebouwing ontbreekt en vermoedelijk is het gebruik nog steeds agrarisch. De bebouwing in en om Petegem is nagenoeg hetzelfde gebleven in vergelijking met vorige kaarten.

Op onderstaande topografische kaart (1911-1949) is te zien dat er binnen de zone van het plangebied in de eerste helft van de 20ste eeuw reeds een aantal grotere gebouwen staan. Hun functie is hieruit niet af te leiden. Het kan gaan om loodsen of om gebouwen die bij landbouwbedrijven horen.

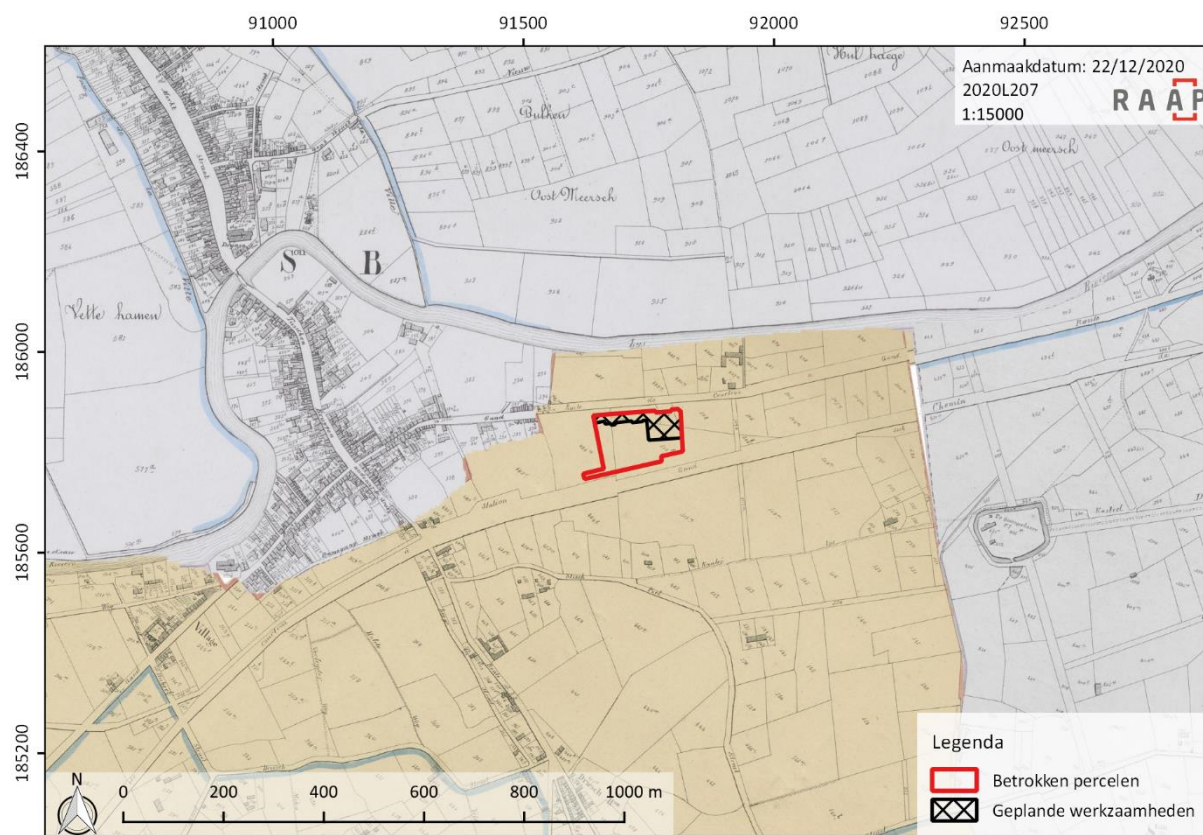


Figuur 18. Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: ZOTERO juiste provincie selecteren).

¹⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/106836>



Figuur 19. Kaart van Vandermaelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: KBR & AGIV, 2018).



Figuur 20. Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2010).



Figuur 21. Topografische kaart van Deinze (1911-1949) (bron: Cartesius.be, niet georeferereerd).

2.2.3.4 20^{ste} eeuw

Verschillende luchtfoto's geven de evolutie van het plangebied in de 20^e eeuw weer.

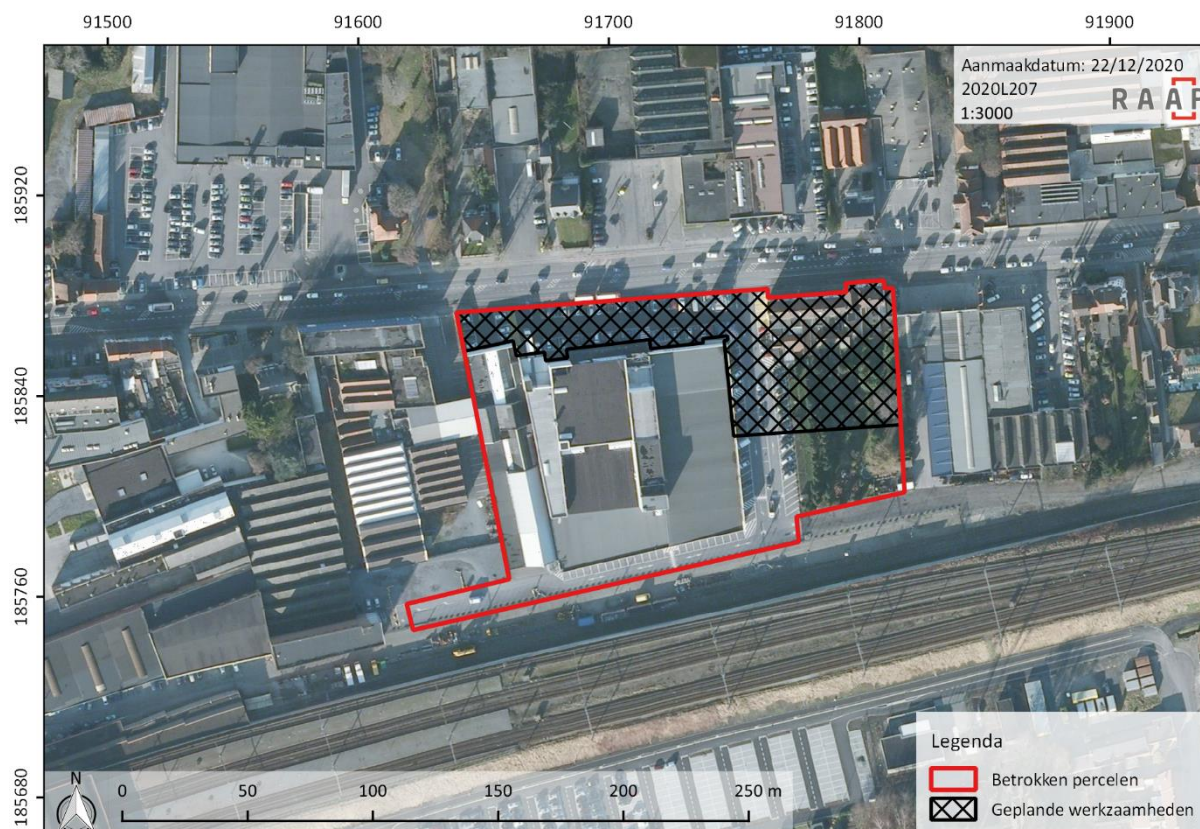
Op de luchtfoto uit 1971 is het duidelijk dat de bestaande huizen met tuinen reeds gebouwd waren. Het gebied rond de woningen staan quasi volledig volgebouwd met loodsen. Op de laatste luchtfoto is duidelijk dat de middelste woning is afgebroken en dat de tuintjes nu dienen als parkeerplaats.



Figuur 22. Luchtfoto (1971) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015b).



Figuur 23. Luchtfoto (1979-1990) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2018).



Figuur 24. Luchtfoto (2008-2011) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015c).



Figuur 25. Luchtfoto (2013-2015) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2016).

2.2.4 Verstoringshistoriek

Op basis van het historisch kaartmateriaal en de orthofoto's uit de 20^{ste} eeuw kan gesteld worden dat er gedurende de jongste decennia veel wijzigingen gebeurd zijn, die allen een impact op de bodem hebben gehad. Rond de huizen zijn alle percelen reeds volgebouwd met loodsen. Midden in het plangebied is in een vorige fase een huis afgebroken en de tuin omgebouwd naar een parking. Binnen het plangebied lijken de enige twee niet verstoorde stukken, de twee tuintjes te zijn.

2.3 Assessment

2.3.1 Archeologisch verwachtingsmodel

Op basis van de verzamelde gegevens is een archeologische verwachting opgesteld. Deze geeft inzicht in de aard en ouderdom, (diepte)ligging en gaafheid van eventueel aanwezige archeologische resten.

Het verspreidingspatroon van archeologische vindplaatsen is voor een groot deel gerelateerd aan de fysieke eisen die de mens stelde aan de leef- en woonomgeving. Het meest markant zijn de verschillen tussen jager-verzamelaars enerzijds en landbouwers anderzijds.

Jager-verzamelaars

In de steentijd (paleolithicum t/m mesolithicum) leefden de mensen voornamelijk van de jacht, visvangst en het verzamelen van eetbare planten en vruchten. Deze zogenaamde jager-verzamelaars trokken door het landschap en verbleven alleen tijdelijk op een plek.

Vindplaatsen uit de steentijd zijn in principe te vinden op verschillende plekken in het landschap. Het type, de omvang en ouderdom van de vindplaats lijkt nauw verweven met de locatie in het landschap. Vaak, met name wanneer het bewoning betreft, situeren ze zich op hoger gelegen delen en in de nabijheid van water. Dit zijn gradiëntzones waar verschillende natuurlijke milieus en biotopen te vinden zijn. Plekken dus waar op korte afstand water en uiteenlopende voedselbronnen voor handen waren. Een belangrijke nuance bij dit gegeven is dat vindplaatsen niet enkel in gradiëntzones voorkomen maar er wel een grotere trefkans geldt in deze zones.

Een tweede belangrijk aspect is de gaafheid van de bodem waarin dergelijke vindplaatsen voorkomen. Jager-verzamelaarsvindplaatsen bestaan voor het overgrote deel uit een spreiding van losse artefacten terwijl ingegraven structuren eerder uitzonderlijk zijn. Hun verticale spreiding is vaak beperkt. Wanneer (een deel van) de laag of horizont waarin ze voorkomen geroerd of verdwenen is, dan betekent dit dat de informatiewaarde van een dergelijke vindplaats over het algemeen sterk daalt.

Voor het plangebied geldt een lage kans op het aantreffen vindplaatsen van jager-verzamelaars aangezien de verstoring door de huidige bebouwing.

Sporenvindplaatsen

Sporenvindplaatsen worden in hoofdzaak gerelateerd aan archeologische periodes waarin mensen een sedentair bestaan leidden, zijnde vanaf het neolithicum (ca. 5300 v. Chr. - 2000 v. Chr.) tot heden.

Voor het opstellen van een verwachtingsmodel van sporenvindplaatsen kan eveneens rekening gehouden worden met de landschappelijke context aangezien landbouwgronden bij voorkeur werden

aangelegd op vruchtbare, goed gedraineerde gronden. Doorheen de tijd neemt het belang van dit aspect af omwille van steeds nieuwe landbouwtechnieken en onder invloed van socio- en geopolitieke veranderingen.

Aangezien dergelijke vindplaatsen zich kenmerken door ingegraven structuren, zijn ze minder fragiel van aard en kunnen ze zelfs in het geval van een gedeeltelijke verstoring van het bodemprofiel nog voldoende informatiewaarde bevatten.

Voor het plangebied geldt een matige kans op het aantreffen van sporenvindplaatsen aangezien de verstoring door de huidige bebouwing en verharding, en de beperkte geplande bodemingreep.

2.3.2 Impact van de geplande bodemingrepen en afweging verder onderzoek

Een deel van het plangebied is reeds verstoord door dichte bewoning en verharding. Aangezien de geplande werken maar een beperkt bodemingreep vormen, is de impact van de geplande werken nihil. Het betreft louter het slopen van enkele huizen en het ondiep afgraven (max. 30 cm) van het bestaande niveau voor de aanleg van een parking.

Op basis van het onderzoek blijkt dat de geplande ingrepen geen impact zullen hebben op potentieel archeologische vindplaatsen. Er worden geen verdere maatregelen geadviseerd.

2.4 Synthese

Samenvattend heeft het bureauonderzoek tot volgende resultaten geleid:

Op basis van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is in een bebouwde zone met vermoedelijk origineel een zandige bodem. Het gebied ligt op een hoogte tussen 9 en 10 meter en is egaal te noemen. Archeologisch zijn er in de omgeving, vooral ten noordwesten van het plangebied, sites gekend die hoofdzakelijk dateren uit de middeleeuwen. Het merendeel van deze sites zijn te situeren binnen de historische stadskern van Deinze. Historisch gezien ligt het plangebied buiten deze stadskern in het gebied 'Petegem-Buyten'. Oudere -premiddeleeuwse- sporen en vondsten zijn eerder zeldzaam. Een archeologische site binnen het plangebied zou kunnen bijdragen tot het verleden van Deinze, vooral prehistorische tot vroegmiddeleeuwse sites zijn niet of weinig gekend. Echter is er op basis van de topografie en de historische evolutie van de regio een lage kans gegeven op het aantreffen van archeologische resten binnen het plangebied. Daarenboven is deze zone sinds de jaren 1970 (of vroeger) reeds dicht bebouwd. Daarom wordt verwacht dat de bodem reeds verstoord is.

De geplande bodemingrepen zullen in het kader van de huidige vergunningsaanvraag geen bedreiging vormen voor potentieel archeologische sporen. Dit omwille van de verstoringsgraad van de bodem in het plangebied en de oppervlakkige bodemingrepen. Er dienen dus geen verdere maatregelen genomen te worden.

De onderzoeksvragen kunnen als volgt beantwoord worden:

Ondergrond en landschapsgeschiedenis:

I. Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?

a. Welke processen van bodemvorming zijn bekend?

Het plangebied bevindt zich in de zandstreek. Op de bodemkundige kaart staat het plangebied gekarteerd als 'OB'. Dit verwijst naar een antropogene, bebouwde zone, waar het bodemtype niet is vastgesteld. De omliggende bodems bestaan uit zandlemige, en kleiige natte gebieden ten noorden van de Leie en vochtige tot droge zandgronden ten zuiden van de Leie. De natte gronden liggen in de Leievallei, de drogere gronden hogerop. Gezien de ligging van de zandige bodems ten zuiden van de Leie kan verondersteld worden dat de originele bodem van het plangebied ook eerder zandig zal zijn. Een aantal van deze bodems hebben een dikke antropogene A-horizont. Dit zijn bodems die vanaf de middeleeuwen zijn bemest door middel van plaggen. Vanuit archeologisch oogpunt zijn dit interessante bodems omdat onder dit plaggende oudere vondsten goed bewaard kunnen zijn. Of dit het geval is in het plangebied is echter niet vast te stellen.

b. Welke geomorfologische processen zijn bekend?

Een geomorfologische kaart is voor dit gebied niet beschikbaar. Algemeen kan gesteld worden dat het plangebied gelegen is in de alluviale vlakte van de Leie. Een deel van het plangebied behoort tot het deel van de vlakte ten oosten van de Leie, dat is gekenmerkt door een vlak, zandig en breed dal.

II. Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?

Het landschap is met name gevormd door de Leie die doorheen het landschap meandert. In de omgeving van het plangebied is de Leie niet gekanaliseerd. Vondsten uit de prehistorie zijn echter grotendeels afwezig en landschappelijk gezien zijn er ook geen verhoogde delen in het landschap die dergelijke sites zouden veronderstellen. Dit geldt ook voor de volgende perioden waarbij -buiten de Romeinse vondsten uit de Leie- geen noemenswaardige vondstcomplexen of sites zijn aangetroffen.

Archeologische resten:

III. Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?

a. Wat is de aard en ouderdom van gekende archeologische resten?

In een straal van 1km van het plangebied is er sprake van vondsten uit zowel de **steentijden** als de **Romeinse periode** en vooral sporen en vondsten uit de **middeleeuwen** en **postmiddeleeuwen**.

b. Wat is de conserveringsgraad en gaafheid van gekende archeologische resten?

IV. Hoe kunnen ongekende archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?

Vondstenconcentraties kunnen in onverstoorte situaties aangetroffen worden vanaf het maaiveld. Dit geldt des te meer in het geval van prehistorische resten, die door beploeging van het land aan de oppervlakte kunnen komen. Sporensites en andere vondstenconcentraties kunnen in situ onder de A-horizont voorkomen. Indien er een plaggende aanwezig is, wat in een aantal zones ten zuiden van het plangebied het geval is, kunnen dergelijke vondsten en sites een goede bewaring hebben.

- a. Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog ongekeerde archeologische waarden in het gebied?

Op basis van het bureauonderzoek is er een vrij laag potentieel vooropgesteld voor het aantreffen van archeologische indicatoren uit de Steentijd tot en met de recente tijden. Door de intensieve bebouwing (met bijhorende bodemverstoring) wordt de kans dan ook klein geacht dat er binnen het plangebied nog archeologische resten bevinden. Indien deze toch aanwezig zijn wordt verwacht dat de conservatie en gaafheid eerder slecht zal zijn vanwege de intensieve bebouwing in de 20^{ste} eeuw.

- b. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik? Wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?

Aan de hand van cartografisch bronmateriaal kan er vastgesteld worden dat het plangebied steeds een agrarisch karakter heeft gekend. Hoogstwaarschijnlijk is het steeds in gebruik geweest als akker. Er zijn verder geen aanwijzingen op oudere bewoning, echter is het niet mogelijk om dit vast te stellen voor de periodes voor de 18^{de} eeuw. Vanaf de 20^{ste} eeuw wordt het plangebied in gebruik genomen als woonzone. Rondom deze woonzone worden op de aangrenzende percelen verschillende loodsen gebouwd. Vanaf 1970 wordt het ganse plangebied en het overgrote gedeelte van de percelen langs de Gentsesteenweg volgebouwd of verhard. Op basis van luchtfotografisch materiaal lijkt de bewoning in de periode 1979-1990 zelfs denser te zijn dan vandaag. De enige mogelijke zones waar archeologie kan verwacht worden zijn de twee tuintjes van de woningen. Echter gaat het hier om een zeer beperkt oppervlakte nl. ca 380m² en ca. 210 m². Naast het feit dat de tuintjes een beperkte oppervlakte hebben, zijn de zone zeer smal en langgerekt. Indien er archeologie aanwezig is, zouden deze oppervlaktes bij een opgraving een zeer beperkt ruimtelijk inzicht geven.

Impact van geplande bodemingrepen:

- V. Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?

Deze invloed is miniem. De werken betreffen uitsluitend het slopen van enkele gebouwen en het aanleggen van een parking op een deel van de betrokken percelen. De parking zal een oppervlakte van 50m lengte op 46m breedte aannemen en hiervoor zal max. 30 cm afgegraven worden.

- VI. Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

Door de gekende verstoringen en de minieme impact van de geplande werken is de kans klein dat eventuele archeologische resten vernietigd zullen worden.

3 Bibliografie

UITGEGEVEN BRONNEN:

DECKERS, J., DE KONINCK, R., BOS, S., BROOTHERAES, M., DIRIX, K., HAMBSCH, L., LAGROU, D., LANCKACKER, T., MATTHIJS, J., ROMBAUT, B., VAN BAELEN, K. & VAN HAREN, T. (2018) *Geologisch (G3Dv3) en hydrogeologisch (H3D) 3D-lagenmodel van Vlaanderen – versie 3. Studie uitgevoerd in opdracht van: Vlaams Planbureau voor Omgeving (Departement Omgeving) en Vlaamse Milieumaatschappij 2018/RMA/R/1569*. 2018/RMA/R/1569. Vlaams Planbureau voor Omgeving (departement omgeving). Beschikbaar op: <https://www.dov.vlaanderen.be/index.php/page/geologisch-3d-model-g3dv3>.

VANHEE, D. (2012) *Jaarverslag 2011, Kale-Leie archeologische dienst*. Kale-Leie archeologische dienst. Aalter: Kale-Leie archeologische dienst.

ONUITGEGEVEN BRONNEN:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (2019) *Beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek (versie 19)*. Agentschap Onroerend Erfgoed. Beschikbaar op: <https://www.onroenderfgoed.be/een-archeologisch-onderzoek-nodig>.

GERAADPLEEGDE WEBSITES:

GEOPUNT (2018) *Geopunt Vlaanderen*. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

ICS (2017) *International Commission on Stratigraphy: Chart/Time Scale*. Beschikbaar op: <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale>.

NGI (2018) *Cartesius*. Beschikbaar op: <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/#>.

ONROEREND ERFGOED (2018a) *Agentschap Onroerend Erfgoed: Centraal Archeologische Inventaris*. Beschikbaar op: <http://cai.onroenderfgoed.be>.

ONROEREND ERFGOED (2018b) *Agentschap Onroerend Erfgoed: Inventaris Onroerend Erfgoed*. Beschikbaar op: <https://inventaris.onroenderfgoed.be>.

GERAADPLEEGD KAARTMATERIAAL:

AGIV (2010) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Popp, Atlas cadastrale parcellaire de la Belgique 1842-1879. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2015a) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM, raster, 1 m. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <https://download.agiv.be>.

AGIV (2015b) Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch, 1971, Vlaanderen. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2015c) Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2008-2011, Vlaanderen. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2016) Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2013-2015, Vlaanderen. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2018) Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990, Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

AGIV (2019a) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB). Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162>.

AGIV (2019b) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2019, Vlaanderen. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

DOV (2002) Databank Ondergrond Vlaanderen: Tertiair geologische kaart (1/50.000). Databank Ondergrond Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://dov.vlaanderen.be>.

DOV (2018a) Databank Ondergrond Vlaanderen: Bodemkaart: bodemtypes, substraten, fasen en varianten van het moedermateriaal en de profielontwikkeling. Beschikbaar op: <https://dov.vlaanderen.be>.

DOV (2018b) Databank Ondergrond Vlaanderen: Potentiële bodemerosiekaart per perceel (2017). Databank Ondergrond Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://dov.vlaanderen.be>.

DOV (2019a) Databank Ondergrond Vlaanderen: Quartairgeologische kaart 1/50.000. Databank Ondergrond Vlaanderen. Beschikbaar op: <https://www.dov.vlaanderen.be/page/quartairgeologische-kaart-150000>.

DOV (2019b) DOV|quartair|1/50.000. Beschikbaar op: <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/3quartair50000.html#inleiding>.

KBR & AGIV (2010) Koninklijke Bibliotheek van België & Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Ferraris kaart - Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik, 1771-1778. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

KBR & AGIV (2018) Koninklijke Bibliotheek van België & Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Vandermaelen kaart, Cartes topographiques de la Belgique, 1846-1854. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

ONROEREND ERFGOED & AGIV (2017) Agentschap Onroerend Erfgoed: Villaretkaart (1745-48). agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

OPENSTREETMAP (2020) OpenStreetMap. Beschikbaar op: <https://www.openstreetmap.org/copyright>.

VMM (2020) Vlaamse Milieumaatschappij: Vlaamse Hydrografische Atlas - Waterlopen. AGIV. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

4 Lijst van opgenomen figuren en tabellen

Figuren:

Figuur 1. Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: OPENSTREETMAP, 2020).	6
Figuur 2. GRB kaart met projectie van het plangebied en de betrokken percelen (bron: AGIV, 2019a).	6
Figuur 3. Orthofoto uit 2019 met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2019b).	7
Figuur 4. Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 1. (bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019).	8
Figuur 5. Beslissingsboom, criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, deel 2, uitzonderingen. (bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019).	9
Figuur 6. Plan van de bestaande woningen grenzend aan de Gentssesteenweg (bron: opdrachtgever).	10
Figuur 7. Plan van de te uitvoeren werken (bron: opdrachtgever).	10
Figuur 8. Chronologisch kader met de geologische en archeologische perioden.	12
Figuur 9. Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied geprojecteerd op de GRB (bron: AGIV, 2019a; DOV, 2019a).	17
Figuur 10. Bodemkaart met projectie van het plangebied op de GRB (bron: DOV, 2018a; AGIV, 2019a).	18
Figuur 11. Digitaal Terreinmodel Vlaanderen met aanduiding van het plangebied (rood) en de waterlopen (bron: AGIV, 2015a; VMM, 2020).	19
Figuur 12. Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (detail) geprojecteerd op een recente orthofoto (2017) met projectie van het plangebied en aanduiding van de hoogteprofielen (bron: AGIV, 2015a; VMM, 2020).	19
Figuur 13. Hoogteprofielen (bron: GEOPUNT, 2018).	20
Figuur 14. Potentiële bodemerosiekaart uit 2019 met projectie van het plangebied (bron: DOV, 2018b; AGIV, 2019a; VMM, 2020).	21
Figuur 16. Villaret kaart (1745-1748) met projectie van het projectgebied (groen: gecorrigeerd) (bron: ONROEREND ERFGOED & AGIV, 2017).	27
Figuur 17. Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (groen: gecorrigeerd) (bron: KBR & AGIV, 2010).	27
Figuur 18. Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: ZOTERO juiste provincie selecteren).	28
Figuur 19. Kaart van Vandermaelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: KBR & AGIV, 2018).	29
Figuur 20. Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2010).	29
Figuur 21. Topografische kaart van Deinze (1911-1949) (bron: Cartesius.be, niet georeferereerd).	30
Figuur 22. Luchtfoto (1971) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015b).	31
Figuur 23. Luchtfoto (1979-1990) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2018).	31
Figuur 24. Luchtfoto (2008-2011) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2015c).	32
Figuur 25. Luchtfoto (2013-2015) met projectie van het plangebied (bron: AGIV, 2016).	32

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens	5
Tabel 2. CAI items in een straal van 1 km rond het plangebied.	22

5 Bijlages

Bijlages bureauonderzoek 2020L207

- Bijlage 1. afbakening van het plangebied (shp-bestand)
- Bijlage 2. plannen van de bouwheer (pdf-bestand)